

ÅRSRAPPORT 2003

Siren Sundby. Foto: Scanpix

NORGES IDRETTSFORBUND OG OLYMPISKE KOMITÉ

Årsberetning 2003

2003 har vært et spesielt år for Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF). På den ene siden har vi hatt tidenes kanskje fremste år for toppidretten, med imponerende uttelling i mesterskap og verdenscuper. Idrettsregistreringen viser at idrettsfamilien er større enn noen gang, og aktivitetsutviklingen er svært positiv i mange særforbund. På den andre siden har NIF hatt sitt verste år økonomisk gjennom tidene, hvilket som kjent har fått betydelige organisatoriske konsekvenser.

Idrettstinget i månedsskiftet mai/juni 2003 markerte et skille for styrearbeidet. Selv om Idrettsforbundet jobber langsiktig etter vedtatte hovedlinjer, så vil hvert ting formulere mål og strategier som det nye Idrettsstyret må jobbe etter. For noen saker er det en viss overlapping mellom styrene, og både avgående og påtroppende styre har vært involvert i behandlingen av noen av disse sakene.

Det gamle styret har jobbet spesielt for å styrke Idrettsforbundets rolle i samfunnet, styrke idrettslagenes aktivitetstilbud, styrke toppidrettsapparatet og styrke kompetanseutviklingen. Det nye styrets overordnede mål, vedtatt på tinget gjennom det idrettspolitiske dokument, skal være å arbeide for flere ungdom i norsk idrett, å øke antallet som trener i regi av norske idrettslag, å styrke frivilligheten i klubbene og å forbedre resultater innen toppidrett.

Medlemstall

Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité er fortsatt landets største frivillige organisasjon. NIF besto 31.12.2003 av 12 311 rapporterte idrettslag, 19 idrettskretser og 55 særforbund. Til sammen hadde medlemslagene i idrettsforbundet 1 883 000 medlemmer. For første gang kan vi si at den organiserte idretten har rundt 1,9 millioner medlemskap. Vi hadde 7 531 ordinære idrettslag med 1 579 000 medlemmer og 4 780 bedriftsidrettslag med 304 000 medlemmer tilsluttet idrettsforbundet.

Medlemskapstallet har vist en positiv tendens også i 2003. I runde tall har totalt antall idrettslag økt med 3% og medlemskapsmassen i idrettslagene med rundt 2%. Rapporteringen på Idrettsregistreringen i 2004, med tall for året 2003, gikk bedre enn noen gang. For

ordinære idrettslag, særiddrettsgrupper og bedriftsidrettslag var rapporteringen ca 95% av alle registrerte lag og grupper. Det er rimelig å anta at rundt 2% i virkeligheten har opphørt å eksistere og vil derfor bli strøket, så den effektive tilbakemeldingen ligger rundt 97-98%. Økningen i registrert antall idrettslag og medlemskap på henholdsvis 3% og 2% er antakelig i liten grad influert av bedret oppslutning om registreringen og bør derfor i stor grad kunne anses som en virkelig økning av idrettsorganisasjonen.

Styreperioden januar-mai

Arbeidet for styret som gikk av 1.juni 2003, ble preget av forberedelser til Idrettstinget. To saker ble spesielt prioritert, nemlig arbeidet med idrettspolitisk dokument og lovsakene til tinget. Det idrettspolitiske dokumentet ble til gjennom en interessant og konstruktiv prosess i samspill med idrettskretser og særforbund. Med de mange gode innspill som kom, så er dokumentet blitt et poengtert og nyttig aktivitetsdokument for hele idrettsorganisasjonen.

Også i 2003 har organisasjonsutvikling hatt høy prioritet, og da særlig lederutvikling. Prosessene med lederprogrammer har blitt videreført i 2003, og mange generalsekretærer i særforbundene, mellomledere i NIF og organisasjonssjefer i idrettskretsene har gjennomført lederutvikling. Tilbakemeldingene er at fokus på ledelse gir bedre resultater i alle organisasjonsledd.

Barneidrettsbestemmelsene

I starten av året hadde vi en levende debatt om barneidrettsbestemmelsene i norsk idrett. Idrettsstyret mener at vi har gode barneidrettsbestemmelser i Norge, men det er viktig at vi kontinuerlig diskuterer hvordan barneidretten skal drives. Foran idrettstinget var det en engasjert meningsbryting i organisasjonen, og Idrettsstyret hadde også barneidretten oppe til debatt. Temaet ble også diskutert på Idrettstinget. Frem mot neste Idrettsting vil en arbeidsgruppe vurdere barneidrettsbestemmelsene.

Arbeidsfordelingsutvalget

Arbeidsfordelingsutvalget ble nedsatt i 2002, og har fortsatt sitt virke i året som gikk. Utvalget prøver å se helheten i arbeidsoppgavene i

norsk idrett for så å vurdere arbeidsfordelingen i idretten, og komme med innspill til effektivisering. Arbeidsfordelingsutvalget gjennomførte en faglig samling for særforbund og idrettskretser på Gardermoen, og tilbakemeldingene var svært positive.

Idrett og Samfunn – Barn, Ungdom, Breddeidrett

Ved starten av året ble avdelingen Idrett og Samfunn skilt ut som egen seksjon. Seksjonen skulle fokusere på idretten som virkemiddel i et samfunnsnyttig perspektiv og parallelt jobbe målrettet innenfor idrettspolitiske og anleggspolitiske saker. På forebyggingssiden har målsettingen vært å arbeide for bedre helse og sosial integrering og forsøke å dempe effekten av fysisk forfall i befolkningen samt bidra til at idrettens aktive medansvar styrkes. De fleste prosjekter på dette området finansieres gjennom eksterne midler. Av større prosjekter kan nevnes "Trivsel", som blant annet hadde en stor aktivitetsskampanje rettet mot norske skoler på høsten, der om lag 20.000 skoleelever var aktivt med. Idrett og Samfunn er i dag organisert i avdelingen Barn, Ungdom, Breddeidrett.

Antidoping

De siste to årene har Idrettsstyret jobbet tett med Kultur- og kirkedepartementet (KKD) om opprettelsen av Stiftelsen Antidoping Norge. De aller siste tilpasningene og forberedelsene til å skille antidopingarbeidet i NIF ut i en egen stiftelse, ble gjort på våren 2003. I juli tok Antidoping Norge offisielt over NIFs antidopingarbeid. Hensikten med å etablere stiftelsen er å sikre total uavhengighet mellom kontrollapparatet og påtalemyndigheten på den ene siden og den aktive idretten og idrettsorganisasjonen på den andre.

Styret har fortsatt sitt sterke engasjement internasjonalt i kampen mot doping, og idrettspresidenten var bidragsyter under WADAs verdenskongress i København i forbindelse med etableringen av World Anti Doping Code. Den samlende verdenskode mot doping ble innført siste år, og Norge var av de aller første nasjonene som besluttet å vedta bestemmelsene. Dette ble gjort av det nye Idrettsstyret i august. De norske antidopingbestemmelsene basert på WADC ble vedtatt av Idrettsstyret i februar 2004 med virkning fra 1. juni 2004. Styret ser med positive øyne på utviklingen internasjonalt i kampen mot doping, og har tro på at den internasjonale harmoniseringen av regelverk og straffer vil gi resultater.

Idrettsstyret stod i spissen for saken som ble anlagt mot IOC i Idrettens Voldgiftsrett, CAS. NIF mente at Johann Muhlegg på grunn av doping burde miste alle medaljene han vant i OL i Salt Lake. IOC var i mot, og mente de ikke hadde rettslig grunnlag for å frata Muhlegg medaljene. Det ble en lang ferd mot endelig avgjørelse før NIF fikk medhold i CAS og Thomas Alsgaard og Frode Estil ble erklært som olympiske gullvinnere på jaktstarten i Salt Lake. Kristen Skjeldal rykket opp til bronsemedalje på 30 km fri teknikk. Idrettsstyret gratulerer!

Idrettsrådene

Styrking av idrettsrådene har vært en viktig oppgave for Idrettsstyret. En arbeidsgruppe ledet av idrettspresidenten har jobbet spesielt med utfordringene knyttet til idrettsrådene. Det er idrettskretsene

som har ansvar for at det opprettes idrettsråd i kommunene, men rådene velges som kjent av idrettslagene. Arbeidsgruppen la frem sine anbefalinger for ytterligere styrking av idrettsrådene i forkant av tinget, og disse er tatt inn i idrettspolitisk dokument.

Det er i dag om lag 360 idrettsråd i norske kommuner, og det blir blant annet gjort mye bra arbeid for å styrke idrettens rammevilkår og for å ivareta idrettslagenes behov på anleggsiden i kommunene. Idrettsrådene gjør også en god og viktig jobb ved fordelingen av de lokale aktivitetsmidlene.

Akilles – idrettens eget forlag

I styreperioden ble det besluttet å opprette idrettens eget forlag, Akilles. Stiftelsen skal være en ressurs for særforbund og NIF med fokus på å utvikle og synliggjøre utdanningsmateriell, trykksaker og bøker fra idretten selv. Det har vist seg å være et stort behov for å utvikle og koordinere idrettslitteratur, og erfaringene fra det første året er meget positive, både i forhold til idrettens faglige behov og forlagets sunne økonomiske drift. Akilles forlag overtok fra årsskiftet utgivelsen av NIFs offisielle magasin "Norsk Idrett" og NIFs medlemsblad "Idrett i fokus".

Spilleautomater

Høringsrunden vedrørende spilleautomater ble avsluttet på begynnelsen av året. Det har vært nedsatt en egen arbeidsgruppe som har håndtert høringsspørsmålene knyttet til spilleautomater på vegne av idretten. Det har vært en grundig og viktig prosess, og idretten har i all hovedsak stått samlet bak hovedlinjene. Utgangspunktet for den nye organiseringen er erkjennelsen av de samfunnsproblemer spilleautomatene medfører. Hovedtrekkene i den nye organiseringen er at antallet automater vil bli redusert til 10.000, Norsk Tipping overtar operatøransvaret, automatene blir mindre "hissige" og det blir strengere retningslinjer for utplassering. Spørsmålet om Norsk Tippings monopol er brakt inn for ESA, og en avgjørelse her vil være av stor betydning for spillemarkedets utvikling i fremtiden. Kulturministeren har garantert at de frivillige organisasjonene ikke skal få lavere inntekter enn de hadde da endringen ble vedtatt, samtidig peker alt i retning av at fordelingen internt i idretten vil bli annerledes ettersom pengene vil gå inn som en del av spilleoverskuddet fra Norsk Tipping. Dette er idrettens utfordring og mulighet.

Sponsorservice og onTarget

Sponsorservice AS gikk konkurs i februar. Dette medførte til dels store økonomiske tap for ulike organisasjonsledd i idretten. NIF har hele sin sponsorportefølje hos onTarget as. Det som har vært vesentlig for NIF i disse spørsmålene, er at pengestrømmen fra sponsorene går gjennom idretten og at sponsorselskapet fakturerer idretten for sin provisjon for å forvalte avtalene. NIF eier i dag drøyt 20 prosent av aksjene i onTarget, og det fremtidige idrettsstyret får i oppgave å vurdere hvorvidt NIF i fremtiden fortsatt skal være deleier i selskapet, eller om man bør selge seg ut av virksomheten og ha et rent kundeforhold til selskapet.

Idrettstinget

Det sentrale temaet på Idrettstinget var det idrettspolitiske dokument. Dokumentet, som ble vedtatt på tinget, skal være et arbeidsverktøy for Idrettsstyret i tingperioden frem til 2007. Det reflekterer de bærende prinsipper og den politikk Idrettstinget velger som styrende for hele idrettsbevegelsen. Dokumentet gir en retning for aktiviteten og for rammevilkårene. Satsing på ungdom skal være gjennomgående i norsk idrett, og herunder arbeidet for å redusere frafallet. En helhetlig, sterk satsing på aktivitet, på anlegg, på medansvar og på utdanning er nødvendig for å møte utfordringene overfor ungdommen. De fire fremste målene for tingperioden formulert i idrettspolitiske dokument er:

1. Å arbeide for flere ungdom i norsk idrett
2. Å øke antallet som trener i regi av norske idrettslag
3. Å styrke frivilligheten i klubbene
4. Å forbedre norske resultater innen toppidrett

I tillegg til idrettspolitisk dokument behandlet Idrettstinget en rekke lovendringer. Lovutvalget hadde gjort et meget grundig forarbeid, slik at NIFs lover nå er oppdatert og mer i takt med tiden.

Tinget vedtok at lederen i Norges Idrettsforbunds Ungdomskomite (NUK) skal være fast styremedlem med fulle rettigheter.

Det ble tatt opp fire nye særforbund i Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité på tinget. De fire er Norges Amerikansk Fotball og Cheerleading Forbund, Norges Frisbee Forbund, Norges Rugbyforbund og Norges Triathlonforbund. I tillegg ga tinget sin tilslutning til at Norges Bilsportforbund kan tas opp som særforbund av Idrettsstyret når organisasjonen og lovene samsvarer med Idrettsforbundets normer.

Idrettstinget vedtok også at det er forbudt å benytte høydehus i norsk idrett.

Styreperioden juni – desember

Da det ble ganske omfattende utskiftninger i styret, ble de første møtene benyttet til å bli enige om styrets arbeidsform og fordeling av oppgaver til de enkelte styremedlemmene. Dette omfattet bl.a. en plan for oppfølging av kontakt med idrettskretsene og særforbundene.

Styret nedsatte også en rekke arbeidsgrupper for prioriterte arbeidsområder; det ble opprettet grupper for anleggspolitikk, integrering, toppidrett, likestilling/kvinnerepresentasjon, marked og media, NUK, etikk og verdierarbeid, automatsaken, kontakt med idrettsrådene og internasjonal referansegruppe.

Styrets har også hatt en grundig gjennomgang av lovnormer og retningslinjene og World Anti-Doping Code. I tillegg har styret behandlet strategiplan for Idrettens utviklingssamarbeid 2004 – 2007.

Noen større saker beskrives mer spesielt nedenfor:

Høydehus

Etter at Idrettstinget vedtok forbud mot bruk av høydehus i norsk idrett, fikk idrettsstyret i oppgave å utarbeide retningslinjer for håndhevelse av de nye reglene. I retningslinjene for håndhevelsen av forbudet mot bruk av høydehus, hviler et stort ansvar på særforbundene og Olympiatoppen for å implementere forbudet i organisasjonen, det være seg overfor utøvere, trenere og støtteapparat.

Tromsø 2014

Styret startet prosessen omkring en eventuell norsk søknad om å arrangere olympiske leker i 2014 allerede i august. Da hadde både Tromsø og Lillehammer lansert sine kandidatur. Styret nedsatte en evalueringsgruppe som skulle gi sin anbefaling om Norge bør søke og hvilken by som eventuelt skulle bli Norges kandidat. Det ble også laget en detaljert fremdriftsplan for arbeidet og kravspesifikasjoner for kandidatene. Evalueringsgruppen jobbet grundig gjennom hele høsten med alternativene Tromsø og Lillehammer, og fremla sin konklusjon for styret like før jul, mens styret realitetsbehandlet saken i et møte tidlig i januar 2004.

Idrettsstyret fulgte evalueringsgruppens innstilling og vedtok at man ønsket at Norge skulle søke og at Tromsø skulle være søkerkandidat, men at man forutsatte at søkergruppen Tromsø 2014 kom tilbake med ytterligere informasjon vedrørende avviklingstidspunkt, innkvartering, transport og etterbruk. Styret påpekte også i sitt vedtak at man forventet at bruk av spillemidler til anlegg i forbindelse med et eventuelt OL i 2014 kun ville bli benyttet der anleggene vil gi varig etterbruksverdi. Styret mente også at det var vesentlig at Stortinget vurderte spørsmålet i et større samfunnsmessig perspektiv på grunn av de store kostnadene som følger ved å arrangere olympiske vinterleker. KKD har i ettertid spilt ballen tilbake til Idrettsstyret for en ny vurdering av Tromsø som søkerby når søkergruppen har svart på de fire skisserte utfordringene.

Anleggspolitikk

Etter endringen av tippeneøkkelen har idretten vært opptatt av å ta en tydeligere posisjon i anleggspolitikken. Idrettsstyret har nedsatt et anleggsutvalg som har utviklet idrettens anleggspolitikk i tråd med gjeldende idrettspolitikk. Det har blant annet vist seg at det er behov for et større fokus på noen kostnadskrevende anleggstyper som har vanskelig for å nå opp i lokale prioriteringer. Hovedårsaken er at de er kostbare å etablere og å drifte. Dette er anlegg som er etterspurt og som i stor grad huser idrettsaktivitet for prioriterte målgrupper:

KKD har oppfordret idretten til å gjøre slike prioriteringer, og anleggsutvalget har laget en programsatsing for å løfte frem anlegg som ishaller, svømmebasseng (50 m), motorsportanlegg, rideanlegg og håndballhall for større mesterskap og finaler, samt friidrettshall.

KKD avsatte 5 millioner kroner av spillemidlene for 2003 til utstyr. Hensikten var å møte utfordringene fra spesielt mindre forbund med kostnadskrevende utstyr. Idrettsstyret vedtok retningslinjer for tildelingen og gjennomførte fordelingen. Konklusjonen på ordningen var at den ble meget vel mottatt, og møtte et stort behov, men at summen var lav i forhold til behovet. Det kom inn søknader på utstyr til over 60 millioner kroner.

ISF

Utdanningsvirksomheten i Idrettens Studieforbund har i de siste år vært jevn uten større vekst eller nedgang i forhold til tidligere år. Kursdeltakerne ønsker en fleksibel, smalere og fordypet kunnskapstilgang, som er en utvikling i retning av spesialkurs og fordypning i forhold til individuelle interesser. Vi ser også en tendens i økt kursvirksomhet i idrettslagene, og kurs som gjennomføres i forhold til lagenes ønsker. Det har vært et klart uttalt mål å stimulere ungdom til å påta seg verv i idretten. 1328 ungdommer har blitt gitt lederskolering i regi av ISF. Hoveddelen av dette har vært "Aktiv ungdom" kurs, målsettingen for året var minst 800. Det har vært gjennomført 72 verdiavklaringer med 55 oppfølgingsprosesser i idrettslagene. I tillegg har det vært gjennomført 73 temakvelder om verdier og holdninger.

Det har vært holdt ca 500 fremtidskvelder og "Klubben min" prosesser.

Bardufosstun

Driften av Bardufosstun har vært en økonomisk utfordring for NIF i flere år. Bardufosstun har vært et underskuddsforetak som har bidratt til organisasjonens negative egenkapital. I høst ble det diskutert ulike alternativer for å løse utfordringene omkring Bardufosstun, blant annet ble det vurdert å selge tunet. Men ettersom det er knyttet betydelige spillemidler til anlegget, og salgsprisen ikke ville være i nærheten av de midlene som man eventuelt måtte betalt tilbake til KKD, så var ikke salg et alternativ. I stedet er det nå etablert et samarbeid mellom NIF og Troms Fylkeskommune for å sikre driften. F.o.m 01.01.2004 er Bardufosstun leid ut til Bardufosstun Driftsselskap AS. Driftsselskapet eies av Troms Fylkeskommune (49 %) og NIF (51 %). Styret er tilfreds med denne løsningen da dette begrenser NIF økonomiske risiko til å til å yte et årlig driftstilskudd til Bardufosstun Driftsselskap AS på kr 200.000 pr. år.

Integrering

Integreringsarbeidet går saktere enn planlagt, men også i år har nye særforbund tatt totalansvar innenfor sin idrett. Dette er i tråd med strategiplanen. Dersom idretten skal nå målene i integreringsprosessen må alle organisasjonsledd og organisasjonsheter ta ansvar for å inkludere mennesker med funksjonshemming i forhold til sitt ansvar og sin rolle i organisasjonen. Frem mot 2007 er målet at de fleste (minst 25 nye) og største særforbund har tatt totalansvar for funksjonshemmede gjennom sine lag, også for toppidretten. På sikt skal Norges Funksjonshemmedes Idrettsforbund kunne bygge ned sin organisasjon og sine ansvarsområder og overføre penger til særforbund og idrettslag.

Toppidrett

2003 var et nytt sterkt år for norsk toppidrett, trolig et av tidenes beste målt i medaljer i internasjonale mesterskap og topplasseringer i verdenscuper: Norske senior- og juniorutøvere, funksjonsfriske og funksjonshemmede til sammen, tok 38 gullmedaljer, 31 sølvmedaljer og 37 bronsemedaljer i VM og EM. I tråd med etablert tradisjon ble norske topputøvere hedret på Idrettsgalla 2003 på Hamar like etter årsskiftet.

Toppidrettsjef Bjørge Stensbøl ble slått til ridder av første klasse Sankt Olavs Orden for innsatsen for norsk toppidrett.

Regnskap og organisasjon

Regnskapet for Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (inkludert Bardufosstun) viser et underskudd for 2003 kr 34 893 483. Underskuddet overføres til ny regning. Egenkapitalen ved inngangen av 2003 var negativ med kr 10 276 865. Den negative egenkapitalen pr. 31.12.2003 er da kr 45 171 012.

Årsaken til underskuddet for 2003 er sammensatt, men styret vil i denne forbindelse trekke frem tre forhold:

- Tap på NRK sponsorplakater ca 11 millioner kroner
- Restkostnader OL Salt Lake City ca 8 millioner kroner. Det er budsjettert med tilsvarende innsparing i 2004
- Lavere frie inntekter enn forutsatt ca 15 millioner kroner

Store deler av årets underskudd skriver seg fra tidligere års akkumulerte overforbruk.

I balansen pr. 31.12.03 står det bokført ett tilgodehavende på særforbund og idrettskretsene på tilsammen kr 17 638 408. Dette er særforbundenes og idrettskretsenes andel av IT-kostnadene for 2002. Denne fordringen er oppført som kortsiktig da det forutsettes at posten skal gjøres opp i forbindelse med utbetaling av moms-kompensasjon i 2004.

NIF har uavklarte spørsmål om beregning av merverdiavgift på viderebelastning av fellestjenester for underliggende enheter (særforbund, kretser m.m.). Avgiftsmyndighetene har så langt ment at tjenestene er merverdiavgiftspliktige som omsetning i næring til tross for at dette er ren kostnadsfordeling. Hvis NIF ikke får medhold i sitt syn på ovennevnte spørsmål vil det påhvile en betydelig avgiftsforpliktelse, anslagsvis i størrelsesorden 11 millioner kroner pr. 31.12.2003.

Organisasjonens økonomiske situasjon er meget anstrengt. Egenkapitalen er tapt, og styret har vedtatt en innsparingsprosess som innebærer en kostnadsreduksjon på minimum 12 millioner kroner pr. år. Kostnadsreduksjonen skal være av varig karakter. Med bakgrunn i dette vedtaket vil egenkapitalen bli forsøkt gjenoppbygd i løpet av tingperioden. Idrettsforbundets virksomhet er basert på 80 % finansiering av offentlige midler. Av disse grunnene mener styret at det er grunnlag for fortsatt drift og regnskapet er avlagt under denne forutsetning.

Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité er arbeidsgiver for 262 personer, som er fordelt på 250 årsverk i NIF-sentralt, toppidretten, idrettskretser, Idrettens Studieforbund, administrative fellestjenester og IT. Av disse er 120 finansiert av spillemidler. 130 har andre finansieringskilder. Lønn til generalsekretær fremgår av note i regnskapet.

Fra 1.12.03 er NIF IA-bedrift. Sykefraværet i NIF sentralt var for 2003 på 3,5 %.

Idrettstinget i 2003 vedtok at jenter og kvinner skal være en særskilt målgruppe i tingperioden, fordi det er en realitet at det er forskjeller både i deltakelse og representasjon på trener- og ledersiden mellom menn og kvinner i NIF. NIFs lov regulerer kvinnerepresentasjon i

styre og i henhold til loven har NIFs øverste organ, Idrettstyret i perioden hatt en god fordeling mellom menn og kvinner. For å forbedre den generelle skjevheten i NIFs totale situasjon vedrørende kvinneandelen, nedsatte Idrettstyret et kvinneutvalg høsten 2003. Satsingen NIF ønsker å styrke, er andelen jenter og kvinner både i aktivitet og i beslutningsposisjoner. Prosjektet tar ikke for seg økning i aktivitetsdelen, som er et særforbundsansvar, men rekruttering og skolering av kvinnelige ledere i de sentrale delene av idrettsorganisasjonen.

I forhold til NIFs administrasjon har en positiv utvikling skjedd på kvinnelige administrative ledere, og organisasjonen arbeider bevisst ved nyansettelser i forhold til underrepresenterte kjønn.

Idrettsforbundet er samlokalisert med 45 særforbund i Idrettens Hus på Ullevål Stadion i Oslo. Det fysiske arbeidsmiljøet er meget tilfredstillende. Idrettsforbundet forurensrer ikke det ytre miljøet.

Styrets årsberetning er avlagt med Grethe Fosli som fungerende idrettspresident etter at idrettspresident Kjell O. Kran og generalsekretær Ivar Egeberg trakk seg 17.februar 2004 etter at de foreløpige regnskapstallene ble fremlagt. Samtidig stilte hele det sittende styret sine plasser til disposisjon og besluttet at det skulle innkalles til ekstraordinært idrettsting i forbindelse med ledermøtet i Sandefjord 16. og 17.april 2004.

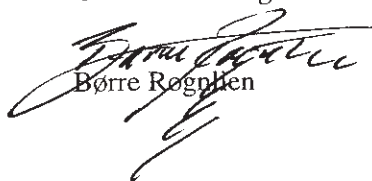
Oslo, 1. april 2004

Grethe Fosli
Fungerende president

Kjell Åge Gotvassli

Annicke Bergh Monsen

Gerhard Heiberg

Børre Rognlien

Geir Kvillum

Torill E Gullaksen

Cecilie B Rygel

Ådne Sønderål

Grete Johansen
Konstituert generalsekretær

Christian Anker-Rasch

Alf Eivind Jakobsen

Odd Arvid Sulland

Rikke Lia

Barn, ungdom og bredde

De statlige målene for NIFs arbeid for barn og unge er:

- 1) et godt tilbud for barn (6-12 år) innenfor den frivillige, medlemsbaserte idretten,
- 2) et godt tilbud for ungdom (13-19) år innenfor den frivillige, medlemsbaserte idretten,
- 3) best mulige rammebetingelser for de lokale idrettslagene.

Barn, ungdom og bredde

Seksjon utvikling og utdanning i NIF ble i 2003 reorganisert og ny struktur iverksatt i august.

Den nye seksjonen heter nå Barn, ungdom og bredde (BUB), og omfatter den spillemiddelfinansierte barne- og ungdomssatsningen, idrett og samfunn, internasjonalt utviklingssamarbeid og helse- og rehabilitering. Selv om Idrettens Studieforbund er en selvstendig enhet er den en del av seksjonen.

I løpet av 2003 tildelte Kultur- og kirkedepartementet (KKD) nye midler til satsing på barne- og ungdomsidrett gjennom særforbundene. BUB fikk ansvar med forvaltningen av midlene i nært samarbeid med særforbundene. Det ble gjennomført møter med involverte parter for utvikling av mål, kriterier og rapporteringsrutiner for anvendelse av midlene. Særforbundene utarbeidet i neste omgang søknader/planer for sin B/U-satsning. Særforbundene fikk enkeltvis presentert sine planer gjennom en møterunde primo 2003. BUB gikk gjennom søknadene og innstilte til fordeling. Midlene ble tildelt i juni.

Høsten 2003 ble det satt i gang tilsvarende prosess med tanke på 2004.

Hovedsatsingsområder

Idrettsforbundet har ut fra analyser av de behovene som er kommet fram gjennom prosesser i idrettslag («framtidskvelder», «klubben min») og prosessen med særforbundene, funnet fram til følgende hovedsatsingsområder der idrettslagene sier de har behov for hjelp:

- 1 Trenerutvikling
- 2 Klubb og lederutvikling
- 3 Aktivitetsutvikling

Disse områdene synliggjør hva idrettslagene trenger for å drive og videreutvikle sin idrett, noe som også er i tråd med Sundbergutvalgets forslag. Arbeidet innen disse hovedområdene skal bidra til å skape mest mulig aktivitet i idrettslagene for flest mulige mennesker, ut fra egne ønsker og behov. Dette utviklingsarbeidet følger Idrettstingets satsingsområder og prioriteringer.

Barne- og ungdomsdelen av BUB er nå organisert i fagområder i tråd med satsingsområdene.

Fagområdene

Fagområdene har primært et oppfølgings- og koordineringsansvar for de nye midlene gjennom særforbundene. Gjennom særforbundenes arbeid skal fagområdene spesielt ta hensyn til de tiltak som gjelder de tre satsingsområdene.

Fagområdet ønsker å koordinere den erfaring, kunnskap og kompetanse som ligger i særforbundene og gjennom dette utvikle og finne "beste praksis" for arbeidet.

Gjennom særforbundenes planer for 2003 kom det fram følgende totalbehov

Egenfinans	Søknad	Totalbehov for 2003	Tildeling
45 708 625	56 341 450	102 050 075	20 000 000

Ut fra den totale søknadsmasse fordelte totalsummen seg prosentvis som følger innen områder særforbundene selv mener er viktige:

Trenerutvikling	Klubb- og lederutvikling	Aktivitetsutvikling
37 %	18 %	45 %

Eksempler på prosjekter/tiltak under de tre satsningsområdene

Trenerutdanning

- Aktivitetstilskudd til trenerengasjement i klubb/region
- Utdanne aktivitetsledere gjennom «aktivitetslederkurs i barnefriidrett»
- Utarbeide og gjennomføre kampidrettens etikkprogram "Jeg vet"
- Innføringskurs for foresatte og Trener I-utdanning gjennomføres lokalt i klubben samtidig med gjennomføring av Skiskytter skolen.
- Videreutvikle kompetansenettverk – Kompetansenettverk arrangerer kurs i klubben
- «Utviklingsstrappen» – vårt viktigste redskap til å for å ta vare på og formidle kompetanse om barne- og ungdomsidrett på klubbplan

Klubb-/lederutdanning

- Engasjere fire klubbutviklere med tilhørighet i hver sin moderklubb. Plukke ut 20 soneklubber med direkte tilknytning til disse moderklubbene
- Utviklingspakke for orienteringsklubber som skal gjøre o-hverdagen enklere for deg og klubben din.
- Lederutvikling med ungdom som målgruppe.
- Fremtidskvelder / seminarer
- Klubbetableringer

Aktivitetsutvikling

- Flaggfotball i Storby, skole og andre arenaer hvor uorganisert ungdom møtes
- Kartlegging, innføring i innebandy, etablere grunnleggende organisasjonsapparat, iverksette treningstilbud og enkle konkurransetilbud (turneringer)
- Jenter: Flere aktive, beholde nettverk jenter / jentedag / jenteleir
- Nettverkssamlinger, barn og ungdom
- Regionale aktivitetskonsulenter, som skal bistå klubbene i forbindelse med utvikling og koordinering av aktivitetstilbud og utdanning
- Stimulere til at aktiviteten blir organisert slik at ledere og trenere har faglig kompetanse og kjenner bestemmelsene om barneidrett.

Eksempel på «spesielle» prosjekter under aktivitetsutvikling:

- Jenteprojekt: 17 særforbund
- Skoleprosjekt: 11 særforbund
- Klubbkonkurranser: 1 særforbund

NIF legger til rette for at det enkelte særforbund tar ansvar for å definere krav til – og utvikle innholdet i aktivitetstilbudet som tilbys gjennom idrettslagene. Dette gjøres dels gjennom føringer for tildeiling av midler, og dels gjennom bistand fra NIFs fagavdeling. Fagpersoner i særforbundene (ca. 28 årsverk) bruker i dag NIFs seksjon Barn, ungdom og bredde med tanke på å utvikle særforbundenes trener-, klubb- og ledelsesfaglige tilbud. NIFs sentrale arbeid innenfor disse fagområdene er i hovedsak rettet mot å legge til rette for særforbundenes utviklingsarbeid.

Utviklingsforum er jevnlig møteplasser der Idrettsforbundet, Olympiatoppen, Idrettens studieforbund og særforbundene kan utveksle erfaringer og informasjon i forhold til gjennomført og pågående utviklingsarbeid.

Resultater

De fleste særforbund presenterte gode planer for 2003. Det har vært jobbet godt, også på tvers av særforbundene i denne prosessen.

Gjennomføringsgraden og måloppnåelsen for 2003 varierer fra særforbund til særforbund. Dette har ulike årsaker, blant annet at tildeilingen kom midt i året. Når det gjelder konkrete resultater i forhold til denne satsningen og påvirkning av medlemsmassen, er det altfor tidlig å si noe om. Et bedre og tettere samarbeid med særforbundene vil også gi oss en bedre oversikt over hvordan de ulike satsningene fungerer.

Det er også planlagt en evaluering gjennom en forskningsinstitusjon med tanke på å måle virkningen av ordningen.

33 særforbund ønsker samarbeid med Idrettens Studieforbund (ISF). Dette gjelder særlig for områdene klubb- og lederutvikling. Mange har uttrykt at mangel på trenere primært, men også ledere og dommere, er en stor utfordring for å bedre aktivitetstilbudet. 37 særforbund er i gang med å utvikle materiell innen sin trenerutdanning.

Særforbundene legger stor vekt på å få revitalisert sine klubber, men også å etablere nye.

22 særforbund har prosjekter rettet mot synliggjøring av idrettslagenes tilbud gjennom skolen.

23 særforbund har tiltak rettet mot økt jentedeltakelse. 16 særforbund har tiltak innen lederutvikling for ungdom. 9 særforbund har tatt ansvaret for integreringen av funksjonshemmede, og flere har gjennom søknadene signalisert at de ønsker å arbeide med dette i 2004 og 2005.

Struktur og innhold i trener- og lederutdanningen

Idrettsstinget har vedtatt at både trenerutdanningen og lederutdanningen skal ha en grunnleggende felles struktur og noen felles, innholdsmessige rammer som gjør utdanningen identifiserbar og gjenkjennelig for omverdenen (offentlige myndigheter, skoleverk etc.). Rammene skal likevel være fleksible nok til at den enkelte idretts egenart blir ivaretatt. De innledende nivåene skal være korte, praktiske og lett tilgjengelige. Felles innholdsmessige rammer skal sikre at sentrale emner som for eksempel "idrettens verdigrunnlag", "barneidrettsbestemmelser", "retningslinjer for ungdomsidrett" blir en del av innholdet i trener- og lederutdanningen.

Pga prosessene rundt ressursfordeling, ansvar, oppgavefordeling og ISF i organisasjonsledd og medlemsorganisasjoner innen utdanning, har dette arbeidet ligget på vent til disse sentrale emnene er avklart.

Utdanningsprosess

Gjennom siste del av 2002 og hele 2003 har det vært arbeidet for å skape utdanningsfaglige diskusjoner på tvers av særforbund, NIFs ulike avdelinger, idrettskretsene og Idrettens studieforbund. Prosessen har synliggjort en rekke hovedområder med særlige utfordringer. Spesielt har områdene ressursfordeling, ansvar, oppgavefordeling og ISFs organisering vært diskutert i omfattende prosesser med ISFs organisasjonsledd og medlemsorganisasjoner. Prosessen videreføres i 2004.

Etikk og verdiarbeid

Antidoping ble skilt ut som egen stiftelse i juni 2003. Etikk og verdiarbeidet ble videreført i NIF ved seksjon Barn, ungdom og bredde.

Idrettens etikkseminar

Idrettens etikkseminar for 2003 ble utsatt og gjennomført i februar 2004. Tema for seminaret var "Idrett som mulig konfliktløser". Målet med Idrettens Etikkseminar er å synliggjøre idrettens etikkarbeid i et større samfunnsperspektiv, noe som også bidrar til å bygge opp om idrettens troverdighet i samfunnet totalt sett. Seminaret er et av flere tiltak i NIFs etikkarbeid. Seminaret samlet rundt 300 deltakere.

Det er også inngått en avtale mellom onTarget og NIF som økonomisk sikrer gjennomføring av idrettens etikkseminar fram til og med 2011.

Idrettens verdipris

Prisen tildeles et idrettslag som har et bevisst forhold til idrettens grunnverdier og har innarbeidet disse i idrettslagets arbeid. Verdiprisen 2003 ble tildelt Breimsbygda Idrettslag.

Støttenettverk for idrett og etikk

Idrettsforbundet har bygget videre på det nettverket av personer som ble etablert i 2000. Personer over hele landet er skolert for å drive oppsøkende informasjonsvirksomhet overfor idrettslag. Støttenettverket har dette året vært operativt med 17 personer og har fungert både overfor idrettslagene, og som et ressursnettverk ved henvendelser. Når det gjelder antall tiltak vises til Idrettens Studieforbunds oversikt.

Hovedmålgruppe har vært ungdom, samt trenere, ledere og foreldre.

Med bakgrunn i den økonomiske situasjonen er oppfølgingen av arbeidet noe usikkert. Oppsøkende virksomhet er tenkt videreført gjennom ISF regionalt med hjelp av støttenettverket.

Etikk og verdispørsmål i idrettens trener- og lederutdanning.

Idrettens trener- og lederutdanning har vært under revidering og det er et mål for 2004 å ha utviklet felles struktur i både trener- og lederutviklingen.

Aktivitetsutvikling

Idrettsskoler for barn

I 2003 har det vært gitt oppstartings- og utviklingsstøtte til lokale idrettsskoler. Søknadene er registrert i de respektive idrettskretser og våre regionale utviklingskonsulenter har stått for godkjenning og utbetaling av støtten. Samlet er det tildelt kr. 222.500 i 2003. I alt har 24 idrettsskoler fått oppstartsstøtte og 4 har fått utviklingsstøtte. I tillegg er det gjennom ordningen med lokale aktivitetsmidler (LAM) gitt ekstra midler til idrettslag som driver idrettsskoler for barn. I 2003 er idrettsskolene for første gang med i idrettsregistreringen og dette kan kanskje forklare at en altfor lav andel av de registrerte godkjente idrettsskoler har svart på registreringen for 2003. I 2002 var det via idrettskretsene registrert i alt 873 godkjente og fungerende idrettsskoler for barn på landsbasis. Idrettsskolene representerer således et stort antall av alle barn som deltar i lokal idrett.

Prosjekt IF-ambassadører

Arbeidet med IF-ambassadørene har holdt frem med stor suksess i 2003. Gjennom samarbeidet med IF er det gitt støtte til lokale ildsjelers virksomhet i ca. 100 idrettslag over hele landet. Fokus har vært på aktivitetsdager for målgruppen barn og barnefamilier, samt kompetansehevende tiltak overfor trenere, ledere og foreldre i de lokale idrettslagene. NIF har vært ansvarlig for prosjektledelsen, mens ISF har vært det operative leddet i alle fylkene. Ambassadørene representerer høyst ulike idretter og alle særvidretter har hatt anledning til å få med sine ambassadører. Resultatene er svært gode. Ved utløpet av 2003 var det registrert i alt følgende resultater: 30 000 barn og voksne som deltakere på aktivitetsdager (fyrtårnsaktiviteter) og 4000 deltakere på kurs- og temakvelder innen barneidrett, IF ambassadøren er i de fleste tilfeller også engasjert i ukentlige aktiviteter i sitt lokalmiljø. Gjennom denne virksomheten har de hatt ca. 230 000 deltakelser så langt i prosjektperioden. Støttenettverk barneidrett i regi av ISF har fungert som veiledere overfor IF ambassadørene.

Dette arbeidet fungerer nå som en god modell på hvordan norsk idrett kan arbeide målrettet ut mot lokale idrettslag med tanke på å få gjennomført kompetansetiltak og få bedre og økt deltakelse i lokalmiljøene.

Kompetansehevende tiltak barneidrett

Idrettsforbundets nedfelte rolle i forhold til barneidrett jfr NIFs lov § 6.2 punkt b, konkretisert gjennom bestemmelser om barneidrett, er i hovedsak innrettet mot utvikling av kompetansehevende tiltak ut mot lokale idrettslag, og som gjennomføres i regi av ISF regionalt.

I 2003 ble det gjennomført 74 aktivitetslederkurs barneidrett (å 20t) med ialt 900 deltakere. 100 personer er i løpet av året blitt skolert som trener i barneidrett, dvs at det er avholdt 5 trener i kurs (å 60t). I tillegg er det gjennomført 50 andre barneidrettsrelaterte kurs (til sammen 370t) med 604 deltakere.

Aktivitetslederkurs barneidrett ble revidert i 2003 og er nå tilpasset den struktur som er anbefalt etter utdanningsprosessen i 2002 – 2003. Arbeidet med å utarbeide egen lærerveiledning for kurset ble slutført årsskiftet 2003/2004. Senhøstes 2003 igangsatte vi revideringen av trener i kurset. Denne vil bli klar medio 2004. NIF har siden 1992 hatt egne kurslærere, nå i regi av ISF regionalt, til å gjennomføre ovennevnte kompetansetiltak.

Støttenettverk barneidrett har i 2003 ikke hatt sentrale og regionale samlinger pga den økonomiske situasjonen i ISF. Tilbakemeldingene fra store deler av nettverket er at dette sliter på motivasjonen i korpset og vil kunne føre til at mange vil kunne trekke seg fra arbeidet.

Informasjons- og opplysnings-samarbeid

NIF har i 2003 samarbeidet med NRK gjennom produksjonsselskapet Fabelaktiv. Dette har resultert i egne sportsinnslag i TV-programmet Pysj Pop Baluba som sendes hver lørdag morgen på NRK. I alt har det vært 17 programmer der NIF har tilrettelagt muligheter for at særforbund kan få presentert sin virksomhet overfor barn og ungdom i det mest populære barneTV programmet til NRK. NIF startet høsten 2003 et faglig samarbeid med Barnekanalen som fra og med 2004 skal sende egne radioprogram i Kanal 24, hvor tema er aktivitet og idrett, og målgruppen er barn og barnefamilier.

NIF har gjennom egne nettsider søkt å styrke informasjonsprofilen på området barne- og ungdomsidrett gjennom hyppig oppdatering av sidene. Her ligger fortsatt store utviklingsmuligheter.

Seksjonens fagansatte har vært benyttet til utstrakt informasjons- og opplysningsvirksomhet over hele landet gjennom å stille opp som foredragsholdere i kurs- og seminarsammenheng.

Fagansatte deltar i arbeid med å styrke informasjons- og opplysningsarbeidet innenfor idretten på områder som seksuell trakassering og markedsføring overfor barn i 2003. Det skjer i samarbeid blant annet med likestillings- og forbrukerombudene. Arbeidet videreføres i 2004.

Ny aktivitetspolitikk

Idrettstinget vedtok i mai 2003 ny aktivitetspolitikk – idrettslig innhold, den såkalte aktivitetsmatrisen. NIFs fagpersoner på barne- og ungdomsidrett deltok aktivt i utformingen. For barneidretten ble det fastsatt at spesialiseringsprinsippene i barneidrettsbestemmelsene ikke skulle endres, samtidig ble det besluttet at Idrettsstyret skal foreta en gjennomgang av bestemmelsene om barneidrett i tingperioden, 2003 – 2007, etterfulgt av et aktivt holdningsskapende arbeid. Dette er ikke påbegynt i 2003.

Medbestemmelse for ungdom

Medbestemmelse for ungdom i idretten er ikke noe mål i seg selv, men et virkemiddel for en bedre ungdomsidrett for gjennom dette å kunne snu frafallet blant ungdom. Det er viktig at ungdom får innflytelse og medbestemmelse over egen aktivitet og i politikuttformingen for ungdomsidrett generelt. Det var i denne sammenheng derfor et historisk øyeblikk når idrettstinget mot kun en stemme, vedtok at leder for Norges Idrettsforbunds Ungdomskomite (NUK), skal ha plass i idrettsstyret i tingperioden.

Arbeidet med å vurdere ulike formelle organisasjonsmodeller for å forankre ungdomsidretten bedre i norsk idrett, er startet opp og kommet godt i gang i 2003. Blant annet har idrettspresident, Kjell Kran vært sterkt delaktig i dette arbeidet noe som har medført til god fremgang i arbeidet.

NUK var i 2003 inne i sitt første år av to som valgte ungdomsrepresentanter. Komiteen består av 9 medlemmer i alderen 19 – 24 år, og ledes av Rikke Lia. Fokus har vært på å følge opp "8 løfter" for ungdomsidretten.

Sats ungt

NUK var i 2001 en viktig pådriver for å få startet prosjektet Sats ungt. Sats ungt har som hovedmål å få flere ungdommer som trenere, ledere og dommere i norsk idrett og gjennom skolering skal prosjektet gi "kompetanse til å mene". Dette året har Norges Gymnastikk og Turnforbund, Norges Basketballforbund og Norges Volleyballforbund deltatt i prosjektet som prøves ut i fem fylker der Idrettens Studieforbund er operatør for de fellesidrettslige tiltakene. Prosjektet fokuserer på klubber der ungdomsidrett har vært diskutert og der potensielle unge ledere har blitt valgt ut og skolert, i samarbeid med en voksen i klubben som veileder. Ca. 150 ungdommer deltar i prosjektet og vil innen våren ha fått en generell lederutdanning, samt har utdannet seg som enten trenere, dommere, eller som tillitsvalgte. Ca 35 veiledere har fått skolering i å veilede ungdommer. 35 klubber har gjennom framtidskveldene laget sine egne planer og tiltak for å få en bedre ungdomsidrett i klubben. I og med at prosjektet ikke er avsluttet, har vi foreløpig ikke kvalitative og kvantitative målinger på resultater, men mange enkeltstående erfaringer; ungdomstiltak i klubber, tyder på at dette er en riktig måte å arbeide på for at ungdom skal engasjere seg i idrettsarbeid og klubbdrift, og ikke minst bli sett på som ressurser blant de voksne i klubben.

Aktivitetsutvikling ungdom

I 2003 har NIFs rolle på dette området vært knyttet til å støtte opp under særforbundenes arbeid med å utvikle et bedre og mer mangfoldig aktivitetstilbud til ungdom.

NIFs oppgaver har i 2003 vært innenfor tre områder:

- Utvikle og iverksette den økonomiske støtteordningen for barne- og ungdomssatsningen gjennom særidretter.
- å tilrettelegge for kompetanseutvikling for trenere og ledere
- å stimulere til utvikling gjennom å fokusere på de gode eksemplene.

Barne- og ungdomssatsningen gjennom særforbund

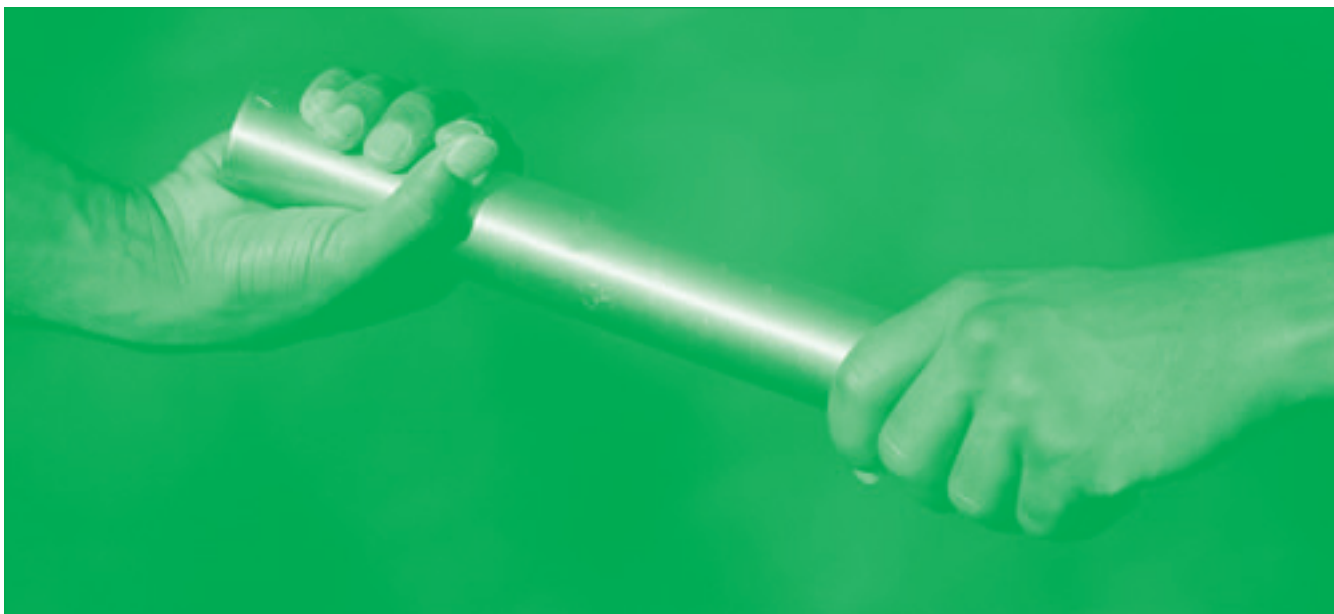
2003 har vært første året for denne ordningen og på området aktivitetsutvikling ble særforbund tildelt i alt 45 % av totaltildelingen på 20 mill kroner. Tiltak som særidrettene fikk midler til skal ha en lokal innretning med mål om et bedre lokalt idrettstilbud til barn og ungdom. NIFs rolle har vært å utvikle og følge opp ordningen i samarbeid med særforbund.

Kompetanseutvikling for trenere og ledere regionalt

NIF har deltatt i videreutvikling av regionale og lokale stimulerings-samlinger for trenere og ledere innen ungdomsidretten. Samlingene har vært gode møteplasser for idé og erfaringsutveksling og bidratt til økt kunnskap og motivasjon hos deltakerne. Samlingene har vært gjennomført av ISF, og særidrettene er i stor grad trukket aktivt inn i arbeidet på det regionale nivå.

NIF har også videreutviklet idebank ungdomsidrett som er tilgjengelig på www.idrett.no der også tilsvarende internasjonale utgaver er gjort tilgjengelige.

Telenorfondet erstattet straxmidler

I år 2002 vedtok idrettsstyret å gi økonomiske støtte til tiltak i idrettslagene som kan redusere frafall og rekruttere nye medlemmer i aldersgruppen 13-18 år. I 2003 avsatte ikke idrettsstyret midler til dette, men ordningen ble likevel videreført ved hjelp av ekstern finansiering gjennom Telenorfondet. Telenorfondet støtter tiltak som motiverer til innsats, effektiviserer arbeidet til ledere og utøvere og tar i bruk ny teknologi. Idrettslag kan søke om støtte til aktiviteter som forenkler kommunikasjon mellom partene og gjør det lettere for foreldre, utøvere og ledere å skaffe seg nødvendig informasjon.

Internasjonalt barne- og ungdomsarbeid

Målet har vært å videreutvikle norsk idretts innflytelse på barne- og ungdomsidretten i Europa samt å innhente erfaringer og ideer til videreutvikling av norsk idrett. Hovedfokus i arbeidet har vært innen følgende områder:

- Nordisk samarbeid
- Europeisk samarbeide hovedsakelig gjennom European Non-Governmental Sports Organisation (ENGSO)

Nordisk samarbeid

Nordisk Felleskomite sine anbefalinger om ungdoms medbestemmelse og medansvar i idretten (2002-2004) er fulgt opp med konkrete handlinger både på nasjonalt og nordisk nivå. Bl.a. hadde Idrettsforbundet en sentral rolle i gjennomføringen av Team Norden på Grønland i mai. For første gang ble 35 unge talentfulle idrettsledere fra alle organisasjonene samlet for å finne løsninger på hvordan rekruttere, skolere og fastholde nye ledere? Dette gav en felles plattform for videreutvikling av ungdomsidretten og kan sikre ungdom reelt medansvar i idretten i Norden.

Videre deltok NIF i det fellesnordiske planleggingsarbeidet av den fjerde barne- og ungdomskonferansen på Åland i 2005. Dette er en oppfølging av liknende konferanser i Norge i 1996, Sverige i 1999 og Danmark i 2002. Målet er videreutvikling av norsk barne- og ungdomsidrett ved samarbeid og nettverksbygging på tvers av sær idretter og landegrenser.

Europeisk samarbeide

Idrettsforbundet har videreført sitt engasjement i ENGSO, med særlig fokus på barne- og ungdomsarbeidet i Europa. Kristin Berthelsen, Idrettsstyret, har i samarbeid med administrasjonen ledet arbeidet i ENGSO Youth arbeidsgruppe frem til det historiske første ENGSO Youth tinget i Stockholm. 47 deltagere fra 17 nasjoner vedtok en handlingsplan for 2003-2005, og valgte Rikke Lia, leder av NUK og idrettsstyremedlem, inn i det første ENGSO Youth styret. Her ble det vedtatt en handlingsplan for 2003-2005. Hovedfokus blir arbeid for et sterkere samarbeid med ulike aktører i EU, spesielt EU sitt høringsorgan for ungdomspolitikken "Youth Forum". Det vil sikre et bredere fokus på tema ungdom og idrett i EU. Kristin Berthelsen ble valgt inn i ENGSO styret for 2003-2007.

Idrettsforbundet har tilrettelagt mulighetene for at unge ledere og trenere fra idrettslag, bl.a. gjennom *Sats ungt prosjektet*, kunne delta i internasjonalt utvekslingsprogram finansiert gjennom programmet Ung i Europa. Gjennom nettverksprosjektet "Youth Sport goes Europe" har vi etablert samarbeidspartnere i åtte organisasjoner i like mange land.

Idrett og skole

Kvalitetsutvalgets innstilling om en bedre skole kom i 2003. Idrettsforbundet har avgitt høringsuttalelse på denne. Det betyr at regjeringen heller ikke i 2003 har iverksatt Stortingets vedtak fra 2001 om å øke antall kroppsøvingsstimer til tre i videregående skole. Idrettsforbundet har sammen med store og tunge samarbeidspartnere arbeidet med saken siden 1994.

Idrettens egne utviklingsprosjekter innen skoleområdet har i 2003 vært Barn, bevegelse og oppvekst i Kristiansand, IL@skolen i Buskerud og Aktiv Oppvekst i Nordland. Alle er videreutviklet i 2003. Prosjektene har fokus på økt fysisk aktivitet i skole og fritid, men med ulik vinkling. Arbeidet samordnes av NIF.

I tillegg har NIF i samarbeid med Avis i skolen startet arbeid med å lage et nytt elevhefte om Idrett og avis. Forrige utgave ble utgitt i et opplag på ca 30 000 som alle ble bestilt av skoleverket. Neste utgave er planlagt gitt ut høsten 2004.

Idrettsforbundet har i 2003 iverksatt arbeid for å revidere idrettsforbundets strategiplan for området idrett og skole. Arbeidsgruppen består av representanter fra særforbund, idrettskretser og NIFs ulike fagavdelinger. Forslaget er på det meste ferdig utarbeidet ved utgangen av 2003 og en forventer idrettsstyrebehandling av planen i løpet av første halvår i 2004.

Idrettsforbundet har også hatt samarbeid med utvalg for studieretning idrettsfag (UVI) og folkehøgskoler.

Den syvende samlingen for skoler med studieretning idrettsfag med deltakelse fra 80 skoler har vært avholdt høsten 2003. Samlingen inkluderte også folkehøgskoler med idrett og friluftsliv. Temaene har vært rettet mot å bedre rammevilkår for idrettsutdanningen i Norge, samarbeidsmuligheter mellom skole og idrett og faglig utviklingsarbeid.

Idrettsmerke

- Arbeidet med utprøving av endringer i regelverk og øvelsesutvalg er videreført.
- Det er prøvd ut muligheter for en forenkling for rapportering av avlagte prøver fra skoler og Forsvaret.
- Det er utarbeidet manus til en folder beregnet spesielt for ungdom.

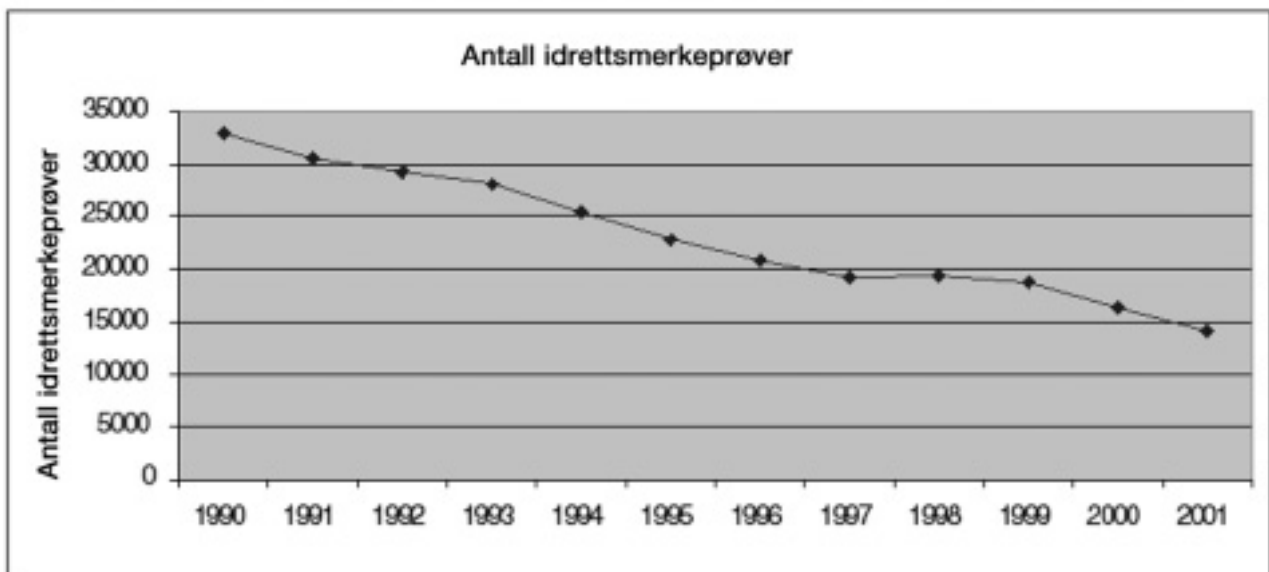
- I forsøk på å rekruttere flere arrangører av merkeprøver, har det vært kontakt med Friskis&Svettis, politi, brannvesen og Forsvaret. Tidligere arrangører innen idrettsorganisasjonene har vært fulgt opp gjennom direkte kontakt.
- Det har vært utlyst konkurranser om
  - Beste idrettsmerkeskip
  - Beste skole/klasse i antall idrettsmerker for videregående skoler
  - Beste skole i antall idrettsmerker for folkehøgskoler
- Antall avlagte idrettsmerkeprøver i 2002 ble registrert til 13617, som er en nedgang på 541 i forhold til 2001.

Idrett og eldre

Norges Mosjons- og bedriftsidrettsforbund har også i 2003 vært ansvarlig for gjennomføring av 55+. Pga av den økonomiske situasjonen vedrørende overføringer av spillemidler til NIF ble støtten til forbundet kraftig redusert i 2003. Arbeidet har likevel gitt stor aktivitet. Dette gjelder spesielt for aktivitetene stavgang og seniordans.

Resultatet for 2003 viser 166 nye tiltak og 4248 nye aktive. Dette er suveren rekord for 55+ prosjektet. Til sammenligning ble det i de fem første årene til prosjektet satt i gang 143 nye tiltak med 3300 deltakere. Samlet har det dermed vært gjennomført 445 tiltak med til sammen 11000 deltakere de syv siste årene arbeidet har pågått. Det er fortsatt mye aktivitet som aldri blir innrapportert

Det har i 2003 blitt arrangert 109 kurs (69 kurs i 02). Totalt har det blitt utdannet 1942 aktivitetsledere i 2003 (1226 i 02). Dette er også ny rekord for 55+. Sentralt har det blitt arrangert erfaringsseminar for 30 kurslærere. Når vi vet at svært mange av disse aktivitetslederne setter i gang mosjonsaktiviteter og oppretter grupper på egenhånd, lover det godt for fremtiden.

Idrett og samfunn

Idrett og Samfunn ble opprettet som en egen seksjon fordi man ønsket å sette fokus på idrett som et virkemiddel i et samfunnsnyttig perspektiv. Intensjonen med seksjonen var at den skulle være selvfinansierende av eksternt finansierte prosjekter. Dette har ikke slått til for alle områdene og prosjekter som pr. i dag ikke har eksternt finansiering er under vurdering.

Time Out er et forebyggingsprosjekt finansiert av Sosial- og helsedirektoratet. Målet er å skape godt miljø og samhold i laget, som igjen fører til at barn og unge debutterer senere med alkohol og tobakk. Målgruppen er 11-13 åringer og deres trenere og foreldre. Prosjektet er utviklet med innspill fra trenere og utøvere og pilotprosjektet har blitt gjennomført i seks idrettslag. Både de unges medbestemmelse og bevisstgjøring av rollemodeller er sentralt i prosjektet.

Helse og rehabilitering.

Idrettsforbundet behandlet i alt ca 120 søknader til stiftelsen Helse og rehabilitering og fikk innvilget 37 prosjekter på til sammen kr 7 494 300.

Idrettsforbundet søkte om medlemskap i stiftelsen men fikk avslag. Det er gjennomført prosjektarbeidskurs for i alt 33 prosjektledere.

Fysisk Aktivitet og Sosial Integrasjon – Idretten som samarbeidspart (storby)

Idrettsforbundet har videreført arbeidet i tilskuddsordningen Fysisk aktivitet og sosial integrasjon – idretten som samarbeidspart (Idrettens Storbyarbeid). Det ble bevilget kr. 9 mill. til dette arbeidet fra KKD. Kommunene har bidratt med en tilsvarende del til arbeidet. Strategien bygger på økonomisk og faglig ressurskobling med offentlige myndigheter og andre organisasjoner som har tilsvarende mål.

Målgruppene er inaktive barn og ungdom, barn og ungdom med problemadferd og innvandrere. 168 idrettslag var involvert i arbeidet i 2003 og det ble gjennomført 444 tiltak. Det ble registret 1.3 million deltakelser på disse tiltakene. 9 idrettskretser og 5 idrettsråd er ansvarlige for oppfølging og veiledning av idrettslagene. Tiltakene er lavterskeltilbud som skal utformes med hensyn til målgruppens evne til å delta. Arbeidet bidrar til at norsk idrett vinner erfaring med å drive idrett med en sosialt integrerende effekt for barn, ungdom og foreldre. Verdiavklaringer i 2003 viser at idrettens storbyarbeid styrker norsk idretts egenverdi, og ligger innenfor idrettsforbundets verdiplattform.

YOUng MEntors, 2003

Prosjektet ble initiert gjennom møte med Læringssenteret, og et samarbeid ble vedtatt.

En prosjektgruppe utarbeidet søknad om deltakelse i EYES 2004, som ble godkjent av læringssenteret og sendt EU der den også fikk gjennomslag.

Prosjektleder ble ansatt, prosjektmiljøer valgt ut, særforbund kontaktet for samarbeid og styringsgruppe opprettet og informasjon sendt ut.

Syv av ti skolemiljøer ble besøkt og det ble tatt kontakt med samarbeidspartnere i England, og planlagt og tilrettelagt for studietur for koordinatorene og andre impliserte

Prosjektet går videre etter planen for 2004.

Trivsel

NIF ønsker gjennom konseptet Trivsel å bevisstgjøre og påvirke samfunnsgrupper vi tradisjonelt ikke når frem til også utenom idrettsorganisasjonene, dvs. de som er inaktive eller litt aktive. Høsten 2002 startet NIF Trivselsprosjektet bl.a. i samarbeid med Idrettssenteret i Sogndal, Vestlandsforskning og NMBF. Dette er et konsept der brukerne gjennom ulike kanaler får tilgang til veiledning og informasjon om:

Fysisk aktivitet, kosthold, gode holdninger og opplevelser i hverdagen.

Trivsel er i dag en tre-delt satsing med noe ulike målgrupper:

Enkeltpersoner	Trivsel generell - med forsterkende aktivitets-tiltak gjennom www.trivsel.net
Skoleelever	Trivsel skole - rettet inn mot mellomtrinnet 5.-7. klasse, www.trivsel.net/skole
Bedrifter	Trivsel Bedrift - gjennom NMBFs konsept Aktiv Bedrift der www.trivsel.net/bedrift etableres.

I 2003 gjennomførte vi skolekampanjen "Norge rundt på 21 dager" med rundt 20.000 deltakende elever. Denne ble forsterket gjennom skolesiden www.trivsel.net/skole som ble åpnet i forbindelse med kampanjen.

Skole

I samarbeid med Statens sosial- og helsedirektorat har NIF i 2003 styrket fokus på temaet idrett og skole. Sentrale arbeidsoppgaver har vært:

- Deltakelse i arbeidsgruppe knyttet til utvikling av en nasjonal modell for daglig fysisk aktivitet i skolen.
- Støtte idrettskretsene i sitt partnerskapsarbeid med det offentlige
- Utvikling av deler av idrettspolitisk dokument og en egen strategiplan for idrett og skole
- Deltakelse i utviklingen av nettportalen trivsel.net/skole og kampanjen "Norge rundt på 21 dager".

Utdanning

Mål

ISFs hovedformål er voksenopplæring og annen fellesidrettslig utdanning. ISF arbeider til enhver tid innen rammen av NIFs formål. ISFs medlemmer er særforbund og idrettslag. ISF har hatt egne aktivitetsmidler for den utadrettede virksomheten innen fellesidrettslig utdanning. ISF har spesielt prioritert arbeidet med klubb utviklingsprosesser og oppfølging av disse. ISF er ansvarlig for at all voksenopplæring med offentlig tilskudd som gjennomføres i medlemsorganisasjonene er i samsvar med voksenopplæringsloven og øvrig regelverk.

VO-aktivitet 2003 for norsk idrett

ISF rapporterer voksenopplæringstiltak (VO-tiltak) for hele norsk idrett, og fordeler voksenopp- læringsmidler til tiltakene. Det har i 2003 vært gjennomført 2553 kurs (dette er godkjente kurs som er på minimum 12 timer med minst 5 deltakere over 14 år) med 28925 deltakere. Dette har gitt i alt 50059 undervisningstimer fordelt på 48330 med lærer og 1729 uten lærer

Virkemidler for utdanningsaktivitet i regi av ISF

ISFs mandat er å tilby fellesidrettslig utdanning, og tilbyr en mengde ulike tiltak:

1. Klubb og lederutvikling

Virkemidler i klubb utviklings prosessene har vært: Fremtidskvelder, oppfølgingskvelder og Klubben min og verdiavklaringer.

Eksempler på gjennomførte tiltak innen lederutvikling:

- I. Kurs: Lederkurs, trinn II, Regnskap for idrettslag, Aktiv ungdom, Idrettsrådsarbeid – generell innføring, Vi diskuterer barneidretten, Ungdom i fokus, Bedre arrangement, Vi diskuterer ungdomsidretten, Vi markedsfører, Generell innføring for nye tillitsvalgte, med mer.
- II. Temamøter (tiltak under 12 timer som er nødvendig for Vo godkjenning, og andre ikke Vo godkjente tiltak): Klubben On line, Ungdom, Ledelse og arbeid i Idrettsråd, Barneidrett, Anlegg, spillemidler og sponning, Hvordan søke om penger, Nye ledere, Årsmøteavvikling, Verdier og holdninger med mer.

2. Trenerutvikling, eksempler på tiltak:

- I. Kurs: Aktivitetsleder barneidrett, Instruktørkurs Barneidrett, Trener I barneidrett, A-kurs for treningsledere, Idrett for funksjonshemmede, Idekurs i ballsidighet, Miljøtilrettelegging – inne, sal og idrettshall, Brekurs, seniordans i tillegg kommer en rekke sær-idrettskurs der ISF har stått som arrangør.
- II. Temamøter: Idrettspsykologi, Kosthold, Doping, Idrettsskader, Basis-trening ungdom, Stimuleringssamling, Stavgang, Integrasjon, med mer.

Omfanget av aktiviteten i 2003

Tiltak der ISF står som arrangør:

Klubb utvikling

Det er gjennomført 449 tiltak fordelt på framtidskvelder, klubben min og oppfølgingskvelder. Av disse tiltakene er 54 gjort i idrettsråd og 149 i fleridrettslag. I tillegg har vært gjennomført 57 framtidskvel- der for ungdom. Verdiarbeidet: Det har vært gjennomført 72 verdi- avklaringer med 55 oppfølgingsprosesser i idrettslagene. I tillegg har det vært gjennomført 73 temakvelder om verdier og holdninger. 48 klubber har gjennom dialog uttrykt ønske om og fått spesiell oppføl- ging over tid.

Lederutvikling

Det er gjennomført 103 kurs med i alt 1504 deltakere.

Det har vært et klart uttalt mål å stimulere ungdom til å påta seg verv i idretten. 1328 ungdommer har med bakgrunn i dette blitt gitt lederskolering i regi av ISF. Hoveddelen av dette har vært aktiv ung- dom kurs.

Trenerutvikling

Det er gjennomført 203 kurs med i alt 2516 deltakere. De langt fleste av disse tiltakene er kurs innen barneidrett.

Temakvelder

Det er i alt arrangert 139 temakvelder innen lederutvikling og tre- nerutvikling.

Idrettslagenes oppfatning av ISF sine bidrag

Alle ISF fylkesledd gjennomførte i mars 2003 en spørreundersøkelse hvor de ble bedt om å samle inn svar fra 5-10 idrettslag i fylket, for- delt på ulike idretter og fleridrettslag.

Følgende 2 spørsmål er stilt:

1. Hvordan opplevde dere ISF sitt bidrag?
2. Hva sitter dere igjen med i etterkant?

Det kom inn i alt 54 svar fordelt på 36 sær-idrettslag med 17 ulike sær-idretter; 17 fleridrettslag og 1. idrettsråd. Flesteparten av svarene relaterer seg til framtidskvelder, klubben min og verdiavklarings-pro- sesser: Uttalelsene fra disse prosessene skilte seg ikke vesentlig ut fra tilbakemeldingene fra andre utdanningstiltak. Det er heller ingen klare forskjeller når det gjelder svar fra de ulike idrettene.

Noen fellestrekk i besvarelsene:

Opplevelsen av ISFs bidrag:

De aller fleste idrettslagene som har svart har opplevd bidraget fra ISF som svært positivt og konstruktivt. Her er eksempler på noen beskrivelser:

- Positivt bidrag i forhold til å drive prosessen i klubben. Hjalp oss i gang med en "tenkeprosess". Lærte oss nye måtar å analysere NO situasjon og fremtidige behov og ønsker gjorde oss mer bevisste på kva som må gjerast.
En fin måte å komme i gang med ungdomsarbeidet innen klub- ben. Veldig konkret og fremtidsrettet.
Et idrettslag hadde ønsket seg mer konkret rådgivning

Hva idrettslagene sitter igjen med.

Så å si alle idrettslagene uttrykker at de sitter igjen med en hand- lingsplan med konkrete tiltak for klubbens arbeid videre. Her er noen eksempler:

- Klubben sitter igjen med en handlingsplan som vi tror vil være et nyttig redskap for en bedre drift av klubben framover. Dette har vært lærerik for klubben. Mest sannsynlig så har en slik plan ikke blitt lagd uten deres hjelp.
- Vi sitter igjen med medlemmer som er begynt å tenke helhetlig. Som setter saker inn i en sammenheng. Vi opplever ungdom som blir mer bevisst sin rolle i klubben.
- Vi sitter igjen med tryggere og mer skolerte trenere. Og ikke minst et bedre miljø.

Samlet fra undersøkelsen:

Idrettslagene som har svart mener de har fått positive bidrag for å drive laget på en bedre måte i framtida. Ungdom nevnes spesielt mange steder: de har blitt hørt og deres ønsker og behov har blitt tatt hensyn til. Utfordringen for lagene ligger i å følge opp det de selv har bestemt seg får å gjøre. Undersøkelsens verdi ligger i at dette er idrettslagenes egne opplevelser beskrevet med egne ord.

Særkretsenes og ISF

Det ble i april 2003 foretatt en spørreundersøkelse der det ble mottatt svar fra 150 særkretser i 18 av 19 fylker. Det kom inn svar fra 36 forskjellige særretter av totalt 56 særforbund. Gjennomsnittlig svarprosent i fylkene var 30%. Her er noen av resultatene knyttet til aktiviteten mot idrettslagene:

- 97 prosent mener at ISF er en samarbeidspartner for alle særforbund eller særkretser. 3 prosent oppfatter ISF som en konkurrent eller en mellomting mellom samarbeidspartner eller konkurrent eller at ISF er en helt selvstendig enhet.
- 64 prosent uttrykker at de har meget godt eller svært godt samarbeid med ISF i sitt fylke, mens 10 svarer at de har liten eller ingen kontakt med ISF regionalt, noe som spesielt små særkretser har svart.
- 21 prosent mener at de har liten eller ingen nytte av ISF, 30 prosent har svart verken eller, mens 49 prosent har svart at de har meget eller svært stor nytte av ISF

ISF kan bli bedre på: markedsføring av egne tjenester til den enkelte krets, Internettjenester, samarbeid med særkretsene lokalt, tilrettelegging av fellesidrettslige kurs/tiltak og fremtidskvelder, skaffe foredragsholdere og kursdeltakere. I tillegg trekkes bedre løsninger for samordning, effektivisering, forenkling og standardisering fram.

Samlet vurdering av aktiviteten

Antall godkjente VO-tiltak i norsk idrett har de siste årene holdt seg stabilt rundt 3000 kurs og i i overkant av 53 000 studietimer. Aktiviteten i 2003 har for hele idretten gått noe ned (2553 kurs og 50 059 studietimer). Det er grunnlag for å tro at det i idretten gjennomføres langt flere tiltak enn det blir rapportert. Skal et utdanningstiltak utløse VO-midler; så må tiltaket være på minst 12 timer. Det kan synes som om det er lettere å motivere til tiltak på færre enn 12 timer. Mer uforpliktende tiltak, eksamensfrie og tema-baserte tiltak synes å være mer tiltrekkende enn lengre kurs.

ISF har de siste årene mottatt færre aktivitetsmidler. Dette har gått ut over skolering og drift av nettverkene, samt at ISF ikke har kunne opprettholde antall tiltak sammenliknet med tidligere år.

Det er et mål å påvirke til at klubben blir en arena for læring og utvikling – eller sagt på en annen måte – at det blir en kultur å drive utdanning og utvikling i idrettslaget. Dette kan kun skje i nært samarbeid med særforbundene. Dette må det jobbes mer med. Idretten trenger også mer forskningsmessig oppfølging, der idrettslag følges over tid for å se effekten av utdanningstiltak og hvordan dette påvirker "utdanningskulturen" i for eksempel overnevnte Ålen idrettslag, det vi kan si er at det synes som om gode tiltak fører med seg flere tiltak.

Vi vet fra tidligere undersøkelser at idrettslagene ønsker hjelp til klubb og lederutvikling.

Det synes som om idrettslagene sitter igjen med et positivt inntrykk, gode handlingsplaner og nyttige verktøy når nettverksmedarbeiderne knyttet til ISF har vært på besøk i idrettslagene.

Vi ser at tiltakene på klubbutviklingsområdet aktiviserer idrettsråd og fleridrettslag. Dette er viktige organisasjonsledd som ikke faller naturlig inn under særidrettens ansvarsområder. Det er også tydelig at tiltak gjennom ISF i ganske stor grad aktiviserer ungdom. Her vil vi nevne spesielt framtidskvelder for ungdom og på lederutviklingskurs, der aktiv ungdomskurs har vært et viktig virkemiddel for å motivere ungdom til å ta lederverv i idretten.

De særidrettskretsene en har fått opprettet et nært samarbeid med synes også å være godt fornøyd med måten dette fungerer på. Det samme gjelder de særforbundene det er inngått nærmere avtaler med. Utfordringen ligger i å få fram de muligheter som ligger i nettverket og de regionale ansatte. Det oppleves som positivt når man først er der, mens særkretsene og spesielt særforbundene i enkelte tilfelle trenger mer kunnskap og informasjon om mulighetene for tiltak gjennom ISF for "sine" idrettslag. Et eksempel kan være framtidskvelden, som gjennom å tilrettelegge oppstarten på prosessen kan rettes mot for eksempel rekruttering av trenere og ledere. Det er 33 særforbund som gjennom prosessen rundt post 3 aktivitetsmidler for barne og ungdomssatsning har signalisert et ønske om samarbeid med ISF, spesielt på området klubbutvikling. Videreutvikling av møteplasser, for diskusjon og informasjonsutveksling, både sentralt og regionalt vil med bakgrunn i dette være svært viktig i tiden framover.

Idrettstinget 2003 vedtok å igangsette en prosess for å kunne fordele oppgaver, ansvar og ressurser på utdanningsområdet. I tillegg skulle denne prosessen også vurdere organiseringen av ISF. En viktig problemstilling i denne prosessen er hvorvidt særforbundene har behov for en eller flere enheter som tilbyr fellestjenester innenfor idrettsutdanning, eller om det meste av utdanningen skal gå direkte gjennom det enkelte særforbund. Eventuelle fellestjenester må i større grad være tuftet på behov hos de som har valgt å ha disse fellestjenestene. Dette vil gi økt eierskap til virksomheten. Prosessen vil bli videreført i 2004.

Internasjonalt Utviklingssamarbeid

NIFs formål med internasjonalt utviklingssamarbeid er tosidig. Det første formålet er å formidle idrettens egenverdi; gleden ved fysisk aktivitet og gode sosiale miljøer hvor kompetanseheving står sentralt. Det andre formålet er idrett som metode for å skape generell utvikling i samarbeidslandene; å implementere "life skills" i selve aktiviteten.

Det internasjonale nettverket Kicking Aids Out er et eksempel på idrett som metode. NIFs partnere i sør er alle medlemmer av nettverket og implementerer Kicking Aids Out aktiviteter i sine programmer. NFF og Righth to Play er også partnere i Kicking Aids Out hvor NIF er nettverkets sekretariat.

Gjennom partnerskapet med Fredskorpset tilrettelegger Idrettens Fredskorps for utveksling av idrettsungdom fra Nord til Sør; Sør til Nord og Sør til Sør. Totalt er ca 30 ungdommer årlig involvert i Idrettens Fredskorps.

De viktigste målgruppene for NIFs internasjonale utviklingssamarbeid er barn og unge, jenter og kvinner, og funksjonshemmede.

Finansiering av prosjektene skjer gjennom NORAD, Fredskorpset og Utenriksdepartementet.

Toppidrett

Året 2003 kan ut fra oppnådde resultater i norsk toppidrett karakteriseres som et enda bedre år enn 2002, som til da var det beste året noen sinne. Gjennom hele 90-tallet har antall norske medaljer i mesterskap i World Cup sammenlagt økt jevnt og trutt. Denne utviklingen har fortsatt inn i det nye årstuseneret, og det er takket være det gode arbeidet som gjøres i alle organisasjonsledd, i toppidrettsgymnasene og andre treningsmiljøer. Olympiatoppens bidrag skjer i nært samarbeid med særforbundene.

Norge er nå sammen med Frankrike, tredje beste nasjon i Europa når en slår sammen sommer- og vintermedaljer i OL.

Norsk toppidrett skal nettopp gjennom slike prestasjoner inspirere andre i samfunnet til å utforske sine muligheter og sitt potensial, den skal synliggjøre nasjonen Norge på en positiv måte, den skal synliggjøre idrettens verdier og gjøre Norge til en interessant samarbeidspartner i internasjonal idrett.

Norsk toppidrett skal utvikles som en kunnskapsbasert toppidrett med god organisering, høy profesjonalitet i arbeidsform og være preget av gode etiske og moralske holdninger.

Overordnede visjon

Olympiatoppen skal være en pådriver i norsk toppidrettsarbeid og målbærer for internasjonale krav og standarder.

Hovedmål for norsk toppidrett, vedtatt på Idrettstinget i mai 2003: Norge skal bli blant de tre beste europeiske nasjonene sammenlagt når en ser vinter- og sommer-OL under ett i 2004/06.

Olympiatoppen har i planperioden prioritert arbeidet innen følgende virksomhets-områder:

1. Kompetanseutvikling, kvalitetssikring (herunder spesielt treningskontroll) av særforbundenes toppidrettsaktivitet gjennom de fire resultatenehetene
2. Trenerutvikling; trenerens helhetsansvar, oppfølging og coaching
3. Toppidrettens verdier og "Beste praksis" på sentrale områder i toppidrettsarbeidet
4. Kvalitetssikre OL-forberedelsene i særforbundene, og ha ansvar for planlegging og gjennomføring av Lekene.

1.0 Kompetanseutvikling, kvalitetssikring (herunder spesielt treningskontroll) i norsk toppidrett gjennom de fire resultatenehetene

Samarbeidet med hver idrett ble i 2003 forankret gjennom samarbeidsavtaler og arbeidet ble prosjektorganisert. Hver idrett ble fulgt opp gjennom fagressurspersoner og resultatansvarlige fra Olympiatoppen.

For hvert prosjekt ble fokusområder og prioriterte tiltak definert og vedtatt i prosjektstyrene.

Vektleggingen og prioriteringene har vært ulik fra idrett til idrett, og omfanget i innsatsen på de ulike kompetanseområdene, har variert

mye. Denne individuelle tilpassningen er gjort for å sikre grunnlaget for et etisk og faglig kvalifisert toppidrettsmiljø i hver idrett.

Utvalget av idretter i de fire resultatenehetene skal sikre bredden innenfor toppidretten, slik at det ikke drives toppidrett bare i de idrettene som er kommersielt interessante

Alle idrettene har brukt Olympiatoppens ressurser enten i form av tilgjengelig kunnskap eller fagpersoner på ulike områder. Dette gjelder fysisk trening, mental trening og lagbygging. På grunnleggende motorikk og koordinativ trening har også Olympiatoppens fagressurser blitt mye brukt. Innen spesifikk teknikkutvikling har OLT knyttet til seg spesialkompetanse og gjort disse tilgjengelig for idrettene.

I løpet av 2003 har Olympiatoppen etablert en videoanalyselab for bruk av enklere videoanalyse og teknikkbearbeidelse. Rommet er etablert med nødvendig teknisk utstyr til redigering, analyse og overføringer til digitale format. Man er i dag i ferd med å samle eksisterende fagressurspersoner i OLT til dette fagområde og videreutvikle denne møteplassen.

Det har i 2003 vært en klar prioritet på det faglige samarbeidet og utnyttelse av den spisskompetanse OLTs nettverk har på ulike områder. For å gjennomføre tiltak og være operative der hvor treningen skjer, har det også blitt tilført betydelig økonomi til idrettene.

2.0 Trenerutvikling, trenerens helhetsansvar, oppfølging og coaching

Trenerutviklingen har hatt som mål å utvikle trenere gjennom varierte utviklingsprosjekter som tar sikte på å bevisstgjøre og trene våre landslagstrenere og landslagsledere på de krav som dagens- og fremtidens internasjonale toppidrett stiller; idrettsfaglig og ledelsesmessig.

I tillegg føre gruppene fra nasjonal standard til internasjonal standard, "den internasjonale trener" og "den internasjonale leder".

I tillegg til den årlige trenerutviklingen gjennom diplomtrenerseminarer og landslagstrenereforum, har det i 2003 vært gjennomført en pilot med topp trenerutdanning i samarbeid med NTNU i Trondheim. Topp trenerutdanningen er for trenere som ønsker å arbeide med idrettsutøvere på et internasjonalt høyt nivå og er et samarbeid mellom NTNU og Olympiatoppen.

Mål er at økt kompetanse hos trenere vil gi bedre tilrettelagt treningshverdag og konkurransesituasjon for utøverne, og å etablere nettverk for trenere for tverrfaglig kompetanseutvikling og sosiale relasjoner.

Studiet er bygget opp av 4 moduler á 15 studiepoeng fordelt over 2 år, og hver modul består av 3 samlinger. Det er gjennomført hjemmeoppgaver som er relatert til egen idrett og egen praksis, og hver student har en egen mentor som følger opp studenten

Ved eksamen har 18 studenter, derav 9 kvinner, gjennomført første modul med meget godt resultat.

3.0 Toppidrettens verdier og «Beste praksis» på sentrale områder i toppidrettsarbeidet

Olympiatoppens virksomhet skal være kunnskapsbasert, og være ledende innenfor systematisering og anvendelse av kunnskap fra forskning og treningsarbeid, og sikre utvikling av ny kunnskap gjennom målrettede forskningsprosjekter og bedre systematisering av treningsarbeidet. Et annet av 90-årenes viktigste suksesskriterier for fremgangen i norsk toppidrett, er erfarings- og kompetanseoverføringer mellom treningsmiljøene. Dette har vi vært opptatt av å systematisere og utvikle videre.

3.1 Toppidrettssenteret

Hovedsatsingen for Toppidrettssenteret i 2003 har vært å komme tettere på idrettene. Dette har vært prioritert både for å kunne påvirke faglig og for å kunne bli evaluert med bedre kvalitet i forhold til den jobben som ble gjort. Spesielt to tiltak har bidratt til dette:

1. Arbeidet i de fire resultatenehetene, der hver fagperson er blitt evaluert ut fra resultater.
2. Hver resultatenehet har fått tildelt en helsefaglig person som har fulgt opp helsearbeidet i idrettene.

Tilbakemelding fra idrettene er at fagpersonene bidrar sterkt faglig inn i de forskjellige miljøene. Vi ser at fagpersonene spesielt bidrar i forbund som ikke er kommersielt interessante, og som følgelig ikke har midler til å ansette egne fagpersoner utover landslagstrener. Toppidrettssenteret har endret en del rutiner for å tilrettelegge bedre for tverrfaglig arbeid.

3.2 Fou

FoU skal bidra til at Olympiatoppens målsetting blir oppnådd gjennom at virksomheten blir mest mulig kunnskapsbasert.

Tiltaks-/problemområder:

Utvikling av faglige områder innenfor teknikk, planlegging/registrering/rapportering (treningsdagbok) og arbeidskravsanalyse

OL-relaterte prosjekter innenfor:

Gli/friksjon (langrennsski, hopp, alpint, skøyter, båt, testanlegg Rena Leir)

Utstyrsutvikling

Konkurransedrakt skøyter, langrenn, hopp, alpin, sykkel
Apparat for karakterisering av egenskaper til hopp- og alpinski
– Sykkelhjelm
– Kajakk
– Geværløp – cal. 22

Forskningsinstitusjoner/regionale kompetansesentra:

Det er ikke blitt satt i gang noen langsiktige utviklingsprosjekt (ref. planer om rullerende dr. stipendiatornding). Samarbeidet med NTNU har imidlertid vært helt avgjørende for at vi har kunnet engasjere oss så bredt innenfor de OL-relaterte prosjektene.

Norges Forskningsråd har vært en god samarbeidspartner innenfor området utstyrsutvikling ved at de er gitt direkte støtte til NTNU og koblet oss til offentlige støtteordninger (SND og Teft) i arbeidet for å hjelpe norsk industri.

3.3 Utviklingsorientert ungdomsidrett

Et viktig element i systematiseringen av rekrutteringsarbeidet i særforbundene er at det settes fokus på utviklingsorientert ungdomsidrett med klare kravspesifikasjoner på de ulike alderstrinn. Den basis som dannes i ung alder må være bred og det oppnås gjennom variert trening. Det må være lov å trene mye også i ung alder, men denne treningen må være tilpasset det aktuelle alderstrinn

Det er opprettet en arbeidsgruppe innenfor OLT, i samspill med særforbundene, som har samarbeidet om å utvikle og oppdatere retningslinjer for "Utviklingsorientert ungdomsidrett" og kvalitetssikre særforbundenes arbeid innefor dette området.

Det er gjennomført fagfora for utviklingsansvarlige i de ulike særforbund/resultatområder

3.4 Basistrening

Alle potensielle topputøvere skal ved 16 års alder være kvalifisert for en begynnende toppidrettstrening, som betyr å absorbere de treningsmengende som til en vær tid er nødvendig for en videre utvikling som topputøvere. Basistreningen er skadeforebyggende og skal bidra til at utøverne er "trent for å trene". Samtidig gir denne strategien utøverne de fysiske og psykiske egenskaper som er nødvendig for å utvikle seg videre mot en internasjonal topputøverkarriere. (Styrke , spenst / hurtighet, koordinasjon.)

For å kommunisere viktig budskap om trening av unge utøvere, har Olympiatoppen gjennom Basismesterskapet satt fokus på basistrening og variasjon. Gjennom de regionale kompetansesentraene har Olympiatoppen igangsatt basistrening i regionene på tvers av ulike idretter, der unge utøvere og deres trenere får gjennom regelmessig trening fokus på basiselementet i treningen.

Basismesterskapet ble gjennomført med 2500 deltagere fordelt over 18 idrettskretser. I landsfinalen var det 62 deltagere og det var dekning på NRK med 400.000 seere. Gjennom arbeidet i idrettskretsene, landsfinalen og visning i media får en formidlet viktigheten av basistrening. Dette gir en kompetanseheving i forkant på både nasjonalt og regionalt nivå.

3.5 Toppidrettsgymnas

Olympiatoppens arbeid på dette felt har bestått i å bidra til å videreutvikle skoletilbudet for utøvere med muligheter for en toppidrettskarriere.

Videre bidra til å sikre at elevene tilegner seg den nødvendige utvikling som hele mennesker, når det gjelder skolegang, sosiale og psykologiske ferdigheter under mottoet "fra kunnskap til innsikt". Vi har også bidratt til å sikre skolene i arbeidet med å få aksept i samfunnet og tilfredsstillende økonomisk støtte fra staten ut fra disse skolenes egenart og behov.

3.6 Regional kompetanse

Målsettingen med RK er i samarbeid med særforbundene og gjennom nye strategiske virkemidler og en sterkere nasjonal koordinering, bidra til å legge et fundament for en betydelig heving av kompetansenivået og forankre basisaktiviteter i de regionale og lokale idrettsmiljøene.

For ytterligere beskrivelser av tiltak regionalt henvises til vedlegg til Olympiatoppens rapport for 2003, der det synliggjør arbeidet og kompetanseutviklingen på region- og klubbnivå.

I året 2003 er det gjennomført

- Ukentlig basistrening for de beste utøverne fra ulike idretter i aldersgruppen 14-19 år
- Sikret rask, lett tilgjengelig og høy kvalitet på helsetjenester for utøvere i regionen
- Stimulert til kompetanseoverføring og erfaringsutveksling på tvers av klubber og idretter gjennom 3 trenerforum med ulike tema
- Kompetanseheving på trenere –og ledere gjennom basisprogrammet i "Regionalt utviklingsprogram for trenere og ledere" (5 samlinger)
- Kompetanseheving på trenere gjennom trenerutdanning i samarbeid med NTNU. Dette er et etterutdanningskurs fordelt på 4 moduler som hver gir 15 studiepoeng

3.7 Etikk og verdier:

For at toppidretten i det hele tatt skal ha en eksistensberettigelse i folkebevegelsen norsk idrett, må den være dopingfri. Antidoping er derfor et livsnødvendig rammevilkår for toppidretten og meget viktig for at norsk toppidrett som helhet skal kunne legitimere seg i forhold til samfunnet.

Samtidig som vi skal holde oss innenfor aksepterte verdier og moralnormer som gjelder i storsamfunnet, må toppidretten hele tiden være på søk etter nye grensespregninger. Dette er en krevende kombinasjon, og bare gjennom aktiv deltagelse i samfunnsdebatten, gjennom kronikker, utøverseminarer, foredrag og for øvrig bevissthet på området, vil toppidretten kunne bevare nødvendig identitet til storsamfunnet.

3.8 Stipender

Det var budsjettert med 12 mill. i stipendmidler for 2003. Overskridelsen på 5,7 % skyldes enda bedre prestasjoner enn forutsatt.

Stipendordning skal motivere og blir betraktet som et viktig og nødvendig støttetiltak for at toppidrettsutøvere og unge utøvere og kan nå sine mål.

Individuell utøverstipend.

Det er siste året delt ut i alt 50 individuelle utøverstipend (28 % kvinner). Dette er 8 flere stipend enn i fjor. I tillegg er det 6 utøvere som tjener over inntektsgrensen. Dette er 5 færre enn i fjor og 16 færre enn for tre år siden.

Videreutviklingsstipend.

Det er delt ut 72 videreutviklingsstipend (31 % kvinner).

Dette er 2 stipend færre enn i fjor og

Lagstipend.

Det er delt ut 6 lagstipend (5 i fjor) beregnet til 48 utøvere (69 % kvinner).

Kvinneandel.

45 % av stipendmidlene er gått til kvinner i år mot 52 % i fjor.

4.0 Kvalitetssikre OL-forberedelsene i særforbundene, og ha ansvar for planlegging og gjennomføring av Lekene

Det er gjennomført samlinger der utøvere og trenere som er aktuelle til Athen og Torino O L har deltatt.

Samlingene har bestått av en kombinasjon mellom trening og undervisning og går over 2 dager. Det er lagt vekt på at utøverne utvikles til å ta ansvar for egen utvikling, ansvar for at den enkelte bidrar til at laget utvikles, mediehåndtering, idrettens organisasjon m.v.

Vektleggingen på samlingene for trenerne har vært skolering innen ledelse.

Videre er erfaringsoverføringer stimulert gjennom samlingene, helhetlig skolering av utøvere og trenere er satt i fokus, lagbygging, medieskolering, skadeforebygging, restitusjon, holdninger og verdier.

I utviklingsprogrammet blir det i tett samspill med hver resultatansvarlig, etablert et utviklingsprogram for hver enkelt utøver og hver enkelt trener.

Planen beskrev en utvikling som fører til måloppnåelse og hvor det er tatt høyde for antatt internasjonal utvikling i den aktuelle idretten/øvelsen ("framtidens konkurranse"). Planen inneholdt en "karriereplan" for den enkelte utøver, slik at "24 timers utøveren" blir ivaretatt i forhold til utdanning, familiesituasjon osv., slik at helheten fungerer.

4.1 Paralympics

Utgangspunktet har vært å skape større aksept og forståelse for toppidrett for funksjonshemmede internt i idretten så vel som i samfunnet. Videre å gi de funksjonshemmede de samme forutsetninger for å satse på en toppidrettskarriere som de funksjonsfriske.

Med utgangspunkt i NFIs ønske og behov vil Olympiatoppen delta i forberedelsene til Paralympics.

Det har vært arbeidet videre med vedtaket fra Idrettstinget vedr. OLTs ansvar for integrering av funksjonshemmede toppidrettsutøvere. I den sammenheng har vi deltatt i en arbeidsgruppe sammen med NFI/toppidrettsansvarlig og repr fra Skiforbundet. Rapport fremlegges i april 2004.

Internasjonalt arbeid

NIFs internasjonale arbeid har fokus på 3 innsatsområder med klare hovedmål, delmål og tiltak. For 2003 nevnes følgende:

Innsatsområde 1: Nasjonalt samarbeid og bevisstgjøring

– Det ble arrangert 3 møter i internasjonal referansegruppe. Viktigste temaer som ble diskutert var:

- Skal Norge søke OL i 2014?
- Har Norden utspilt sin rolle i internasjonal idrettspolitik?
- Hvilke utfordringer står IOC ovenfor? Dette var et foredrag v/IOC President Jacques Rogge.

– EU utlyste i 2003 midler gjennom «The European Year of Education Through Sport 2004», også kalt Idrett som virkemiddel. Norge kunne på bakgrunn av sin EØS-avtale delta på lik linje med de 15 deltakerlandene i EU og de 10 ansøkerlandene. NIF utarbeidet i samarbeid med Læringscenteret en prosjektsøknad til EYES 2004. Prosjektet ble kalt Young Mentors- ungt lederskap. NIF fikk fra UFD støtte til oppstart i 2003 og prosjektmidler fra EU og UFD til gjennomføring av prosjektet i 2004.

– Med støtte fra UD sendte NIF 11 personer på studietur til Brussel. Dette er et årlig tiltak i samarbeid med FRISAM, Europa-huset, LNU og Rusfeltets samarbeidsorgan.

– NIF deltok på 4 EU-arbeidsgruppemøter i Brussel, initiert av Tysklands EU-kontor i Brussel.

– Kompetanseutvikling for norsk idretts internasjonale representanter. Det ble gjennomført 4 samlinger for gruppen av internasjonale representanter i norsk idrett. Gruppen bestod av 24 personer som fikk kompetanseutvikling innen følgende temaer: Sports English, Advanced Negotiation, Advanced Negotiation 2 og Lobbying.

– Den 16. sesjonen av Norges Olympisk akademi ble gjennomført 21.-24. august. Hovedtemaet var "Det viktigste er ikke å delta, men å vinne, holdninger i idretten – før og nå". 54 ungdommer fra hele landet deltok på akademiet i Lillehammer.

Innsatsområde 2: Internasjonalt samarbeid/påvirkning

– I henhold til hovedmål skal norsk idrett innen 2006 ha skaffet ytterligere 5 internasjonale posisjoner som skal være enten IOC medlem, styremedlem EOC eller styremedlem/medlem av viktige komiteer i de 15 internasjonale særforbundene som NIF og de 15 særforbundene satser på.

– Resultater 2003: 3 personer fra gruppen fikk internasjonale posisjoner i løpet av året. Disse kom fra tennis, bandy og skiskyting. Det nevnes også at Kristin Berthelsen ble styremedlem i ENGSO, at Rikke Lia ble styremedlem i ENGSO Youth, at Gerhard Heiberg ble leder av Marketing Commisison i IOC, og at NIF's styre besluttet at Marit Myrmæl skal være Norges neste kandidat som IOC medlem.

Innsatsområde 3: Toppidrett

– NIF har representant i EOC' styre samt i kommisjoner. Her øves det innflytelse som har betydning for OL forberedelser; og det opparbeides nettverk.

– "CLUB 5" ble etablert. OL-ledelsen i NOR, SWE, SUI, BLE, NED skal møtes 2 dager pr. år for å diskutere aktuelle temaer.

– NIF har i samarbeid med KKD 5 internasjonale samarbeidsavtaler. I 2003 benyttet norske friidrettsutøvere seg av avtalen med Cuba.

– prosjektskisse for et nytt Kvinneprosjekt med følgende hovedmålsetting " Innen 2007 skal idretten ha økt kvinneandelen i ledende posisjoner i særforbund og idrettskretser til 20-30 % " ble utarbeidet.

– Fra Olympic Solidarity ble det skaffet midler til administrasjon, Olympisk museum, Olympisk akademi, 3 forskningsprosjekter; OL forberedelser samt EYOD.

Kongepokaler 2003

Forbund	Kvinner 2003	Menn 2003
Badminton	Monica Halvorsen, Sandefjord B.K.	Jim Ronny Andersen, Kristiansand B.K.
Bandy		Mjøndalen IF
Innebandy (Bandyforb.)	Holmlia SK	Greåker IBK
Basketball	Gimle BBK	Asker Aliens
Biljard	Ine J. Hellvik, Svithun BK	Ronny Oldervik, Trondheim BK
Bokse		Tor Erik Sivertsen, BK 30
Bordtennis	Mona Fallgren, Haugesund BTK	Geir Erlandsen, Fokus BTK
Bowling	Mette Hansen, Fredrikstad Bowlingkl.	Petter Hansen, Solli Bowlingklubb
Bryting	Gudrun Høie, Krs. Atletklubb	Roy Bakke Andersen
Bueskytter	Ann Renee Hegge, Gauldalspilen BSK	Morten Bøe, Sandefjord BS
Båtsport		Ronny Mangerud, vannjet
Casting		Harald Mæhle
Curling		Snarøen Curlingclub
Cykle		Rune Høydahl
Dans	Nadya Khamitskaya og Thomas Kagnes , Standard sportsdans	
Dykking		Molde Undervannsklubb
Fekting	Margrete Mørch, Bygdø Fekteklubb	Claus Severin Mørch, Bygdø Fekteklubb
Fotball	Medkila	Rosenborg
Fri-idrett	Anne Gerd Eieland, Iveland	Aham Okeke, Tjalve
Funksjonshemmede	Ann Cathrin Lübbe, ridning	Tommy Urhaug, bordtennis
Gang-og Turmarsj	Johanna Ellefsen Rostad	Erik Tysse
Golf	Lene Krogh, Drammen Golfklubb	Eirik Tage Johansen, Stavanger Golfklubb
Gymnastikk- og Turn	Rikke Müller	
Hundekjøring	Lena Boysen Hillestad, HK sportskl. (6-spenn, sprint)	
Håndball	Larvik	Sandefjord
Ishockey	Bergen ishockeyklubb/ungdom	Vålerenga Ishockey
Judo	Ester Myrebøe, BK-Judo	Martin Thiblin, Ippon Judoklubb
Karate (Kampsportforb.)	Cathrine Sandnes, Skedsmo Karateklubb	Jørn Ove Hansen, Mizuchi Karateklubb
Kickboxing	Tonje Sørli	Thomas Kristiansen
Klatre	Linn Karin Stendal	Pål Benum Reiten
Luftsport	NM i firer-formasjon fallskjerm, Oslo Fallskjermklubb (Ine T. Mørk, Ditta Valsdottir, Trude Sviggum og Kristin Opøien)	
Motorsykkkel	Linda Meyer, Trial	Lars Gunnestad, rundbane
Orientering	Elisabeth Ingvaldsen, Nydalens Skiklubb	Holger Hott Johansen, Bækkelaget Sp.k.
Padle		Eirik Verås Larsen, Flekkefjord KK
Ro	Maren B. Sandbu, Christiania Roklubb	Olaf Tufte, Horten Roklubb
Rytter	Siv Gunhild Waldeland	
Seiling	Siren Sundby, Soon Seilforening	Peer Moberg, Kgl. Norsk Seilforening
Ski, kombinert HK		Felix Godtwald, Østerrike
Ski, NM alpint, menn		Aksel Lund Svindal, Nero
Ski, NM hopp, stor bk.		Tommy Ingebrigtsen, Byåsen IL
Ski, NM telemark, kv.	Lene Håskjold, Volda Turn og Idrettslag	
Ski, NM alpint, kvinner	Andrine Flemmen, Sp.kl. Rival	Felix Godtwald, Østerrike
Skiskytter	Gunn Margit Andreassen	Lars Berger
Skytter	Hanne Skarpodde, Åsane Sportsskytterlag	Espen Berg-Knutsen, Nordstrand Sportsskyttere
Skøyter		Rune Stordahl, Geithus, sprint
Snowboard	Stine Brun-Kjeldaas	Daniel Franck
Squash		Richard Larsson, Grorud SK
Styrkeløft		Roy Brandtzæg, Steinkjer SK
Svømming	Anne-Marie Gulbrandsen, IL Varg	Gard Kvale, Bergens Svømme Club
Taekwondo (Kampsport)		Endre Steffensen, Bergen Nord
Tennis	Karoline Borgersen	Erling Tveit
Triathlon	Kristin Lie, Duathlon	Anders Hallingstad, Hasle/Løren
Vannski		Ole Johan Bjørnøe, Kvelde Vannskiklubb
Vektløfter		Stian Grimseth, Tambarskjelvar IL
Volleyball	Koll IL	Tromsø BK

Regnskap for Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité pr 31.12.2003

Resultatregnskap

	31.12.2003 NIF samlet	Note	31.12.2002	NIF 2003	Bardufosstun 2003
Inntekter					
Offentlige tilskudd	457 473 280	4	416 201 925	457 440 800	32 480
Sponsorinntekter	47 850 740		42 509 349	47 850 740	
Driftsinntekter	68 677 216		36 676 834	63 413 284	5 263 932
Andre inntekter	17 232 344		33 768 328	17 232 344	
Sum inntekter	591 233 580		529 156 436	585 937 168	5 296 412
Kostnader					
Tilskudd	364 693 436	6	332 285 283	364 693 436	
Vare - og materialkostnader	16 396 326		15 871 018	15 736 254	660 072
Personalkostnader	61 798 858	2	69 373 609	57 874 362	3 924 495
Avskrivninger	15 646 713	5,7	13 272 836	15 509 013	137 700
Andre driftskostnader	164 456 648	17	106 130 574	162 456 619	2 000 029
Sum kostnader	622 991 981		536 933 321	616 269 684	6 722 296
Finansposter	-3 135 082		3 728 718	-2 960 451	-174 631
Resultat	-34 893 483		-4 048 167	-33 292 968	-1 600 516

Noter til regnskapet

Note 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité har avgitt regnskapene etter regnskapsloven og idrettens regnskaps- og revisjonsregler.

Verdipapirer

Omsettelige verdipapirer er vurdert til virkelig verdi på balansetidspunktet. Strategiske plasseringer er oppført til kostpris.

Kundefordringer

Kundefordringer er vurdert til pålydende. Tap på fordringer fremkommer av note 8.

Bardufosstun

Bardufosstun Kurs- og Treningssenter er en del av idrettsforbundets drift, og økonomisk resultat og finansiell stilling for denne enheten fremkommer av regnskapet.

Periodiseringsregler

Regnskapet bygget på det grunnleggende prinsippet om sammenstilling.

Konsernforhold

NIF eier 100% av selskapet Sportstech AS. Selskapet har hatt liten aktivitet og det er derfor ikke utarbeidet konsernregnskap. Selskapet har hatt ett underskudd på kr 45 000,- i 2003. Egenkapitalen i selskapet er da negativ med kr 91 364,-.

Note 2 LØNNSKOSTNAD, GODTGJØRELSE, LÅN TIL ANSATTE MM

Godtgjørelser

Lønn til generalsekretær utgjorde kr 909 882,- i 2003. Andre innberetningspliktige ytelser utgjorde kr 81 929,-.

Honorar til president er utbetalt med kr 552 105,-. Andre innberetningspliktige ytelser til president og øvrige styremedlemmer, samt styrehonorar er kostnadsført med til sammen kr 173 500,-.

Honorarer til revisor er kostnadsført med kr 384 830,- for 2003.

Lønnskostnad, antall ansatte (1 000 kr)

Lønnskostnad	2003
Lønn	49 123
Folketrygdavgift	7 939
Pensjonskostnader (se note 3)	504
Andre ytelser	4 232
Sum	61 799

Gjennomsnittlig antall ansatte* 115

*Dette er gjennomsnittlig antall ansatte som er ansatt i NIF sentralt og på Bardufosstun (personer som lønnskostnadene ovenfor gjenspeiler). For totalt antall ansatte som NIF er arbeidsgiver for se årsberetning. Tallene inkluderer utbetalinger/honorarer gjort til midlertidige ansatte, konsulenter og dopingkontrollører. Tallene inkluderer lønnskostnader på Bardufosstun.

Lån til ansatte

Det er gitt lån til ansatte pr 31.12.03 på kr 53 662. Lånene tilbakebetales via månedlige lønnstrekk.

Balanse pr 31.12.03

	31.12.2003 NIF samlet ³	Note	31.12.2002 NIF samlet ³	NIF 2003	Bardufosstun 2003
Eiendeler					
Anleggsmidler					
Toppidrettsenteret	23 333 323	5	24 266 659	23 333 323	
Kontorseksjon Ullevål Stadion	32 392 883	5	32 902 247	32 392 883	
Øvrige driftsmidler	24 985 090	5	14 911 072	24 431 635	553455
Aktiverte utviklingskostnader	21 213 302	7	27 885 418	21 213 302	
Aksjer og andeler	853 090	12	853 090	848 090	5 000
Langsiktige fordringer	7 000 000	14	12 000 000	7 000 000	
Netto pensjonsmidler IK/NIF	615 654	3	0	615 654	
Sum anleggsmidler	110 393 342		112 818 486	109 834 887	558 455
Omløpsmidler					
Varelager	42 870		285 372	0	42 870
Debitorer	36 236 394	8	39 795 827	35 857 673	378 721
Øvrige kortsiktige fordringer	51 757 147	14,15	60 202 142	51 757 147	
Verdipapir og plasseringer KK	42 278	10	558 475	42 278	
Kasse, bank, postgiro	36 777 965	11	29 195 550	36 595 962	182 003
Sum omløpsmidler	124 856 654		130 037 367	124 253 060	603 594
Sum eiendeler	235 249 996		242 855 852	234 087 947	1 162 049
Egenkapital og gjeld					
Egenkapital					
Egenkapital pr 1.1.	-10 277 529		-6 228 699	-673 644	-9 603 886
Årets resultat	-34 893 483		-4 048 166	-33 292 967	-1 600 516
Sum egenkapital	-45 171 012		-10 276 865	-33 966 610	-11 204 402
Langsiktig gjeld					
Pantelån	52 587 374	13	55 003 919	52 587 374	
Netto pensjonsforpliktelser IK/NIF	0	3	3 362 680	0	
Diverse fond	1 540 235		1 507 240	1 540 235	
Sum langsiktig gjeld	54 127 609		59 873 839	54 127 609	0
Kortsiktig gjeld					
Kassekreditt	146 271 768		135 859 312	142 852 224	3 419 544
Leverandørgjeld	41 835 500		20 397 044	41 672 438	163 062
Innlån konsernkontosystem	42 278	10	558 475	42 278	
Offentlige avgifter, skatt	9 627 017		10 478 142	9 475 845	151 172
Avsetninger	8 392 772	9	7 112 111	8 392 772	
Øvrig kortsiktig gjeld	20 124 065	16	18 853 794	19 652 933	471 132
Sum kortsiktig gjeld	226 293 399		193 258 878	222 088 489	4 204 910
Sum EK og gjeld	235 249 996		242 855 852	242 249 488	-6 999 492

Oslo, 1. april 2004

Grethe Fossli
Grethe Fossli
Fungerende president

Torill E Gullaksen
Torill E Gullaksen

Odd Arvid Sulland
Odd Arvid Sulland

Børre Rogne
Børre Rogne

Geir Kvillum
Geir Kvillum

Alf Eivind Jakobsen
Alf Eivind Jakobsen

Gerhard Heiberg

Grete Johansen
Grete Johansen
Konstituert generalsekretær

Christian Anker-Rasch
Christian Anker-Rasch

Annicke Bergh Monsen
Annicke Bergh Monsen

Ådne Sønderål

Kjell Åge Gotvassli
Kjell Åge Gotvassli
Cecilie B Rygel
Cecilie B Rygel
Rikke Lia
Rikke Lia

Noter til regnskapet fortsetter

Note 3 PENSJONSKOSTNADER, -MIDLER OG -FORPLIKTELSER

Idrettsforbundet har fremtidige AFP-forpliktelser som omfatter i alt 106 personer. I tillegg har NIF pensjonsforpliktelse overfor ansatte i idrettskretser og Idrettens Studieforbund. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Ordningen finansieres over driften i NIF, ISF og IK.

	2003	2002
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 153 335	356 889
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	2 696 761	122 175
Avkastning på pensjonsmidler	-2 692 299	0
Netto pensjonskostnad (før arbeidsgiveravgift)	2 157 797	479 064
Resultatførte estimatendringer og avvik	263 099	
Resultatført planendring		17 123
Periodisert arbeidsgiveravgift	341 346	69 962
Netto pensjonskostnad (etter arbeidsgiveravgift)	2 762 242	566 149

	2003	2002
Opptjente pensjonsforpliktelser		
Beregnet effekt av fremtidig lønnsregulering		
Beregnete pensjonsforpliktelser	48 873 901	62 873 936
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-41 970 852	-46 678 035
Utsatt forpliktelse	-7 442 623	-13 248 767
Pensjonsforpliktelser (netto) før avgift	-539 574	2 947 134
Periodisert arbeidsgiveravgift	-76 080	415 546
Pensjonsforpliktelser (netto) etter avgift	-615 654	3 362 680

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	6 %	6 %
Forventet lønnsregulering/ pensjonsøkning/G-regulering	3% / 2,5% / 3%	3% / 2,5% / 3%
Forventet avkastning på fondsmidler	7 %	7 %

Note 4 OFFENTLIGE TILSKUDD (1 000 kr)

Rammetilskudd -- Kulturdepartementet	319 400
Øremerkede offentlige tilskudd fra andre instanser	17 236
Øremerkede offentlige tilskudd Kulturdepartementet	120 805
Tilskudd løypekjøring Bardufosstun	32
Sum	457 473

Spesifikasjon av øremerkede offentlige tilskudd (1 000 kr)

Bistandsprosjekt	5 815
Helse og rehabilitering	6 521
Skoleprosjekt, Sosial og helsedep.	300
Fredskorps	2 650
Tobakksfri idrett, Sosial og helse dep.	1 500
EYES-prosjekt, læringscenteret	450
Sum	17 236

Spesifikasjon av øremerkede tilskudd KKD (1 000 kr)

Lokale aktivitetsmidler	103 000
Tilskudd trenerutdanning	3 000
Utstyrsordning	5 000
Beitostølen	500
Storbymidler	9 000
Tilstandsrapport	305
Sum	120 805

Note 5 - SPESIFIKASJON AV ANLEGGSMIDLER

(1 000 kr)	Topp-idretts sent.	Utstyr/ anlegg	IT- utstyr/ inventar	Seksjon Ullevål Stadion*	Utstyr Barduf.
Kostpris 1.1.2003	28 000	2 234	25 053	34 435	2 163
Anskaffet 2003	-	0	19 781	0	0
Avhendet 2003	0	0	-1 269	0	0
Kostpris 31.12.2003	28 000	2 234	43 565	34 435	2 163
Akk. avskr. 31.12.03	4 667	911	20 456	2 043	1 610
Bokført verdi pr 31.12	23 333	1 323	23 109	32 392	553
Årets avskrivning	933	447	8 144	509	138
Økonomisk levetid	30 år	5 år	3år/5år	67 år	3år/10år
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

*Anskaffelseskost for kontorseksjon Ullevål Stadion er nettoført, dvs. redusert med den andelen som er finansiert av tippemidler.

Forsikringsverdien for maskiner, inventar og datautstyr er pr 31.12.03 kr 23 601 500,-.

Note 6 SPESIFIKASJON AV TILSKUDD TIL UNDERLIGGENDE LEDD

Særforbund	(1 000 kr)
Rammetilskudd	89 350
Regiontilskudd	19 500
Tilskudd kompetanseheving	10 000
Tilskudd integrering, eldre mm	10 050
Tilskudd barne og ungdomssatsing	20 000
Tilskudd internasjonal	350
Tilskudd utstyr anlegg	4 840
Andre tilskudd	3 503
Andre tilskudd toppidrett	31 892
Sum	189 485

Idrettskretser

Rammetilskudd	27 007
Tilskudd Idrettens Hus	500
Tilskudd fellesoppgaver	918
Andre tilskudd (storby,helse/rehabilitering, trenerprosjekt mm.)	11 304
Tilskudd utstyr anlegg	150
Sum	39 879

Tilskudd andre

Idrettslag, lokale aktivitetsmidler	104 217
Andre tilskudd idrettslag	3 545
Tilskudd idrettsråd	
Tilskudd andre org.	4 525
Tilskudd ISF sentralt	22 567
Andre tilskudd ISF sentralt	475
Sum tilskudd andre	135 329

Note 7 IT-UTVIKLING

(1 000 kr)	IT-		
	NAIS	markeds-rettigheter	IT-utvikling
Kostpris 1.1.2003	14 600	12 776	5 985
Anskaffet 2003	-	-	-
Avhendet 2003	-	-	-
Kostpris 31.12.2003	14 600	12 776	5 985
Akk. avskr. 31.12.03	5 840	5 110	1 197
Bokført verdi pr 31.12	8 760	7 666	4 788
Årets avskrivning	2 920	2 555	1 197
Økonomisk levetid	5 år	5 år	5år
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær

Note 8 FORDRINGER

Debitormassen er oppført til pålydende. Det er foretatt en avsetning til usikre fordringer på kr 1 233 027,-. Dette er en økning i avsetning på kr 1 018 183,- fra 2002.

Note 9 AVSETNINGER*Øremerkede midler*

NIF mottar øremerkede midler til gjennomføring av ulike prosjekter fra flere hold. Disse er blitt inntektsført i sin helhet i 2003. For prosjekter som ikke er avsluttet i 2003, er det foretatt følgende avsetninger:

Fredskorps	696 809
Extra-spill	14 500
Kicking Aids Out	32 705
Tobakksfri idrett	540 165
Lokale aktivitetssmidler	1 439 187
Kommuneprosjekt	293 343
EYES-prosjekt	302 165
Storby	796 569
FOU	984 403
Barneidrettsfond	3 259 574
Diverse	33 349
Sum	8 392 772

Note 10 KONSERNKONTOSYSTEMET

Konsernkontosystemet i NIF ble opprettet i 1989. Gjennom konsernkontosystemet forvalter NIF den akkumulerte overskuddslikviditeten til deltagende særforbund og idrettskretser. Midlene plasseres i rentebærende verdipapirer med lav risiko og kort løpetid. Alle deltagende forbund og kretser er solidarisk ansvarlig innenfor konsernkontosystemet

Konsernkontosystemet skal sikre deltagere bedre innskudds- og lånebetingelser enn hver og en kan få på egenhånd. I tillegg innebærer systemet fleksibilitet i forhold til kortsiktige likviditetsbehov.

På vegne av konsernkotodeltagerne hadde NIF følgende plasseringer og gjeld pr. 31.12.03:

Eiendeler:	Bokført verdi
Bankinnskudd	
DnB	42 278
Sum eiendeler	42 278
Gjeld:	
Skyldige renter/egenkapital	42 278
Sum gjeld	42 278

Note 11 BUNDET BANKINNSKUDD

Av likvide midler på kr 36 777 965 utgjør bundne skattetrekksmidler kr 4 857 998, kr 2 279 865 til lokale aktivitetsmidler og kr 1 610 234 til fond. I tillegg er kr 12 862 180 bundet til sikkerhet for pantelån.

Note 12 AKSJER

Selskap	Eier-andel	Antall	Pålyd.	Kostpris	Bokført Verdi
N3 Sport ASA	12%	194 514	1	507 430	507 430
OnTarget AS	20,4%	4 176	100	230 660	230 660
Sportstech AS	100%	100	1 000	100 000	100 000
Andre aksjer				18 000	15 000
TOTALT					853 090

Foreløpig resultat for 2003 i onTarget er ett underskudd på kr 4 mill og foreløpig resultat for 2003 i n3sport er ett underskudd på kr 4,2 mill.

Note 13 LÅN OG PANTSETTELSE**Pantelån**

NIF har følgende pantelån pr 31.12.03:

Den norske Bank 5005 80 00187 kr 40 751 352

De årlige avdragene er på henholdsvis kr 2 328 648. Lånet er nedbetalt i år 2021.

I tillegg har idrettsforbundet et lån i idrettens konsernkontosystem på kr 11 836 022 som ble tatt opp i forbindelse med den siste utbyggingen av Toppidrettssenteret. Lånet er planlagt nedbetalt i 2009.

Forsikringsverdien av anleggene er:

Toppidrettssenteret	75 522 000
Bardufosstun	37 057 000
Ullevål Stadion	67 069 500

Note 14 GARANTIER og LÅN**Lån til Stiftelsen Vikersund Hoppcenter**

Idrettsstyret ga i sak 42/1999 tilsagn om et lån på 3 millioner kroner til Stiftelsen Vikersund hoppcenter. Lånets løpetid er 10 år, og det er avdragsfritt de første 5 årene.

Rentesatsen er 0,5%-poeng høyere enn den gjeldende utlånsrenten i idrettens konsernkontosystem. Lånet ble utbetalt i januar/februar 2000 etter at tilfredsstillende sikkerhet i anleggene var etablert. Modum kommune har stillet garanti for rentene.

Lån/salg av rettigheter til OnTarget

OnTarget har i 2002 kjøpt retten til å forvalte OLT avtalen til 8 millioner kroner, denne gjøres opp med kr 2 mill i årene 2003 til 2006. Kr 2 mill anses som kortsiktig fordring de resterende kr 4 mill er klassifisert som langsiktige.

Kortsiktig fordring på onTarget er kr 9 750 000:

Driftskreditt*	4 750 000
Lån ved oppstart, forfaller 31/12-04	3 000 000
Kortsiktig del markedsrett, forfaller 1/7-04	2 000 000

*Pr 01.04.2004 er denne betalt ned med kr 1 250 000,-. Driftskreditten forfaller i sin helhet 31/12-04.

Garanti vedrørende NRK sponsorplakater

NIF har en garanti vedrørende salg av NRK sponsorplakater på kr 6,75 mill i perioden 2004-2006. Avtalen er av 19/6-2002.

Garanti onTarget

NIF har stilt garanti overfor onTarget AS på kr 5,35 mill i perioden 2004-2007. Garantien gjelder onTargets garantibeløp (sponsorbeløp) til Norges Tennisforbund i samme periode. Avtalen er av 15/6-2001.

Garanti Bardufosstun

Fom. 1/1-04 er Bardufosstun leid ut til Bardufosstun Driftsselskap AS (driftsselskapet eies av Troms fylkeskommune og NIF). NIF skal yte et driftstilskudd på kr 0,2 mill pr år til driftsselskapet. Avtalen om driftstilskudd gjelder årene 2004-2006; dvs totalt kr 0,6 mill.

Note 15 ØVRIGE KORTSIKTIGE FORDRINGER

Posten består av følgende elementer: (1 000 kr)

IT-drift IK/SF-andel	17 638
Påløpte inntekter	12 609
Lån onTarget, kortsiktig del	9 750
Forskuddsbetalte OL-kostnader Athen og Torino	3 883
Andre forskuddsbetalte kostnader	2 547
Øvrige poster	5 330
SUM	51 757

Note 16 ØVRIG KORTSIKTIG GJELD

Posten består av følgende elementer: (1 000 kr)

Påløpte feriepenge	10 522
Mottatte ikke opptjente inntekter	1 250
Øvrige påløpte kostnader	8 352
SUM	20 124

Note 17 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Posten består av følgende elementer: (1 000 kr)

Kontorkostnader	26 506
IT-kommunikasjon, drift og andre kostnader	19 777
Reise og oppholdskostnader, herunder idrettstinget	18 188
Salgs- og reklamekostnader	42 988
Barneidrettsforsikring	3 000
Kostnadsføring OL Salt Lake	12 967
Idrettsfaglig bistand, idrettsutstyr, medisinsk utstyr	15 764
Andre kostnader	25 267
SUM	164 457

Note 18 LEIEAVTALE - BARDUFOSSTUN

Forsvarets bygningstjeneste har en tinglyst rett til å leie 50% av kapasiteten ved Bardufosstun i perioden 15.8 - 31.10 og 15.1 - 31.3 til 75% av den til enhver tid gjeldende pris. Avtalen varer frem til 2012.

REVISJONSBERETNING FOR NORGES IDRETTSFORBUND OG OLYMPISKE KOMITÉ

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité for regnskapsåret 2003, som viser et underskudd på kr 34.893.483. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømanalyse og noteopplysninger. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av forbundets styre og generalsekretær. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av forbundets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

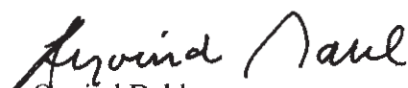
Forbundet har gjennom regnskapsåret 2003 ikke hatt tilfredsstillende rutiner for rapportering av kostnader og inntekter knyttet til markedsaktiviteter.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for forbundets økonomiske stilling 31. desember 2003 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge.
- ledelsen har, med unntak av manglende rutiner for rapportering av økonomisk resultat av markedsaktiviteter, oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Uten at det har betydning for konklusjonen i avsnittet over, vil vi presisere at det foreligger usikkerhet vedrørende uavklarte spørsmål knyttet til merverdiavgift. Videre er forbundets egenkapital tapt og fortsatt drift er avhengig av opprettholdelse av eksternt finansiering. Vi viser forøvrig til omtale i årsberetningen.

Oslo, 1. april 2004
Deloitte

Øyvind Dahl
statsautorisert revisor

Rapport fra kontrollkomiteen 2003

Kontrollkomiteens arbeidsform

Kontrollkomiteen har hatt 4 møter i beretningsperioden. Ut over møtene har komiteens arbeid foregått per epost og telefon. Revisor, økonomisjef og controller møter på møtene. I tillegg inviteres generalsekretær og idrettspresident. Styret har for øvrig vært løpende orientert om komiteens arbeid. Kontrollkomiteen var invitert og deltok med en representant på idrettsstyrets møte 17. februar 2004.

Kontrollkomiteen har arbeidet i henhold til mandat gitt i § 5-5 *Kontrollkomitéens plikter* nedfelt idrettens økonomireglement og § 4-6 *Utvalg og komiteer* i idretten lover.

Samarbeid med øvrige organisasjonsledd

Kontrollkomiteen har hatt et godt samarbeid med revisor. For øvrig har det til tider vært vanskelig å få relevant skriftlig informasjon.

Generell vurdering av den økonomiske situasjonen

Regnskapet viser et underskudd på kr 34 893 483 i 2003. NIF har per 31.12.03 en negativ egenkapital på om lag 45 millioner kroner. Situasjonen er svært alvorlig og NIF er i prinsippet insolvent. Videre drift kan likevel sikres på grunn av årlig offentlige bevilgninger som utgjør i størrelsesorden 80% av budsjettet. Dette krever imidlertid at KKD aksepterer at deler av bevilgningen kan benyttes til å bygge opp egenkapital. Konsekvensen av den økonomiske situasjonen er at NIF i sin virksomhet til en alt overveiende del er bundet av de føringer og prioriteringer som gis i tildelingsbrevet fra Kirke- og kulturdepartementet.

Situasjonen NIF har havnet i skyldes at kostnadene over lang tid har vært større enn inntektene. Utgiftene har vært "dekket inn" gjennom overvurderte anslag over forventede markedsinntekter. Store deler av årets underskudd skriver seg fra tidligere års akkumulert overforbruk.

Vurdering av disponering av midler i henhold til lover, vedtak og bevilgninger

Sett i relasjon til utgangssituasjonen etter idrettstinget i 2003, var oppbygging av egenkapital høyt prioritert. Løpende oversikt og kontroll over den økonomiske situasjonen er også en viktig premiss fra departementet. Etter kontrollkomiteens vurdering har styret ikke tidlig nok initiert tilstrekkelige kostnadsreducerende tiltak og omprioriteringer i tråd med føringer fra idrettstinget og retningslinjene for bevilgningen fra Kirke- og kulturdepartementet.

Vurdering av organisasjonens interne kontroll

Det vurderes som svært uheldig at styret, etter det kontrollkomiteen har klart å få oversikt over, har gitt administrasjonen svært vie fullmakter, uten at det har vært utarbeidet rutiner for rapportering til styret på saker med betydelige økonomiske konsekvenser. Økonomiske prioriteringer synes i for stor grad å ha vært delegert til administrativt nivå.

Det synes ikke å foreligge tilstrekkelige rutiner for hvilke typer saker som skal bringes fram til styret, eller hvor store budsjettkonsekvensene må være for at saker skal behandles i styret. Generelt synes det å mangle rutiner for vurdering av risiko og økonomiske konsekvenser på kort og lang sikt av vedtak og tiltak som settes i verk.

Organisasjonens interne kontroll og styringssystemer er etter kontrollkomiteens vurdering ikke tilstrekkelig. Det er satt i gang arbeid på dette punktet. Kontrollkomiteen vil i 2004 prioritere oppfølging av organisasjonens interne rutiner og styringssystemer.

Særskilte saker

- a. **Lån, driftskreditt og garantier til OnTarget (note 14).** I tillegg til lån og driftskreditt gitt i forrige periode er det i 2003 gitt en utvidet driftskreditt (2 millioner kroner) til OnTarget. Det vises til idrettens regnskaps- og revisjonsregler § 1-14 (Lån og garantier), og St.meld.nr.14 (1999-2000) der det gis uttrykk for følgende grunnleggende prinsipp "*støtte i form av spillemidler skal ikke danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer eller omdannes til fortjeneste for private eiere*". Kontrollkomiteen har reist spørsmål ved om driftskreditten er gitt i henhold til idrettens regnskaps- og revisjonsregler. Etter kontrollkomiteens vurdering kan

ikke spillemidler benyttes som grunnlag for driftskreditt eller lån til fortjenestebaserte selskaper. Med stor negativ egenkapital bør lån til andre organisasjoner vurderes av styret og være begrunnet i overordnede målsetninger.

Garanti på 5,35 millioner kroner til OnTarget for sponsorgaranti til Tennisforbundet er gitt i 2001. Etter kontrollkomiteens vurdering gir ikke idrettens regnskaps- og revisjonsregler § 1-14 (Lån og garantier) anledning til å innvilge denne type garantier.

- b. Garanti vedrørende sponsorplakat (note 14)** Garantiavtalen vedrørende salg av NRK-sponsorplakat er gitt i avtale av 19/6-2002, men var ikke oppført i regnskapet for 2002. Garantien har i 2003 påført NIF et tap på 11 millioner kroner. Garantien ble gitt i forrige periode, men kontrollkomiteen peker likevel på at avtalen neppe ble inngått i henhold til idrettens regnskaps- og revisjonsregler § 1-14 (Lån og garantier). Kontrollkomiteen har fått dokumentert at gjenstående garantiansvar er i tråd med opplysningen angående sponsorplakater gitt i note 14.
- c. Momskompensasjon og dekning av IT-kostnader** Det vises til note 16 i regnskapet for 2002 der IT drift SF-andel er oppført med kr 27 612 127 under forskuddsbetalte kostnader. I henhold til avtale med særforbundene skulle momskompensasjonen for 2001/2002 brukes til å dekke IT-kostnadene for 2002. Momskompensasjonen ble lavere enn forventet og dekker ikke hele IT-kostnadene fra 2002. Idrettsstyret har besluttet å se momskompensasjonen i 2001/2002 og 2003 i sammenheng, og dekker resten av IT-kostnadene (se note 15 2003 regnskap) gjennom momskompensasjonen for 2003. Informasjon om dette er sendt særforbund og idrettskretser. Kontrollkomiteen har ikke fått dokumentasjon på at dette er akseptert av særforbund og idrettskretser. Note 15, post IT-drift IK/SF-andel, aksepteres under forutsetning av at den utvidede avtalen om bruk av momskompensasjonen er akseptert av IK og SF.
- d. Eierskap i kommersielle selskap.** NIF har aksjer og styrerepresentasjon i kommersielle selskaper som leverer tjenester til NIF. NIF sitter dermed både som kunde og eier. Dette kan gi uklare roller og medføre tvil om hvilke interesser som prioriteres. Det bør vurderes om det er hensiktsmessig at NIF sitter med aksjer hos sentrale tjenesteleverandører.
- e. IT-kostnader:** Det vises til note 7 i 2002 regnskapet. NIF har hatt høye IT-investeringer som gir budsjettbindinger fram t.o.m år 2005. Det framgår av note 5 (2003 regnskap) at det i 2003 er anskaffet IT-utstyr/inventar for 19 millioner kroner. Det bør vurderes om det i dagens økonomiske situasjon kan forsvares å fortsette med samme nivå på IT-kostnader dersom brukerne ikke er villige til å betale en større andel av faktiske IT-kostnader. Ytterligere IT-investeringer bør styrebehandles og vurderes i henhold til overordnede mål. Investeringer og IT-kostnader må ses i sammenheng med brukernes betalingsvillighet.
- f. Markedsinntekter.** Det har vært for dårlig kvalitetssikring og oppfølging av budsjetterte markedsinntekter. Bedre rutiner for kvalitetssikring og vurdering av verdien av markedsinntektene må utarbeides.

Konklusjon

Kontrollkomiteen har gjennomgått Norges Idrettsforbund og Olympiske Komitè's regnskap for 2003. Det har ikke vært ført en tilstrekkelig kontroll over utgifter og inntekter og regnskapet gjøres opp med et betydelig underskudd. Kontrollkomiteen har flere merknader (se over) til organisasjonens anvendelser av midler i henhold til lo ver, vedtak, bevilgninger og økonomiske rammer. Med disse merknadene gir regnskapet etter vår oppfatning tilfredsstillende oversikt over den økonomiske siden av virksomheten.

Under forutsetning av at særforbund og idrettskretser aksepterer bruk av momskompensasjonen for 2003 til dekning av udekkede IT-kostnader, anbefales regnskapet godkjent.

Seljord/Stockholm/Stavanger 15. april 2004

Johannes Vold
Sign

Gunnar Eilefstjønn
Sign.

Ingeborg Rasmussen
Sign.

NORGES IDRETTSFORBUND OG OLYMPISKE KOMITÉ

KONTANTSTRØMANALYSE

	2003	2002
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Ordinært resultat før skattekostnad	-34 893 483	-4 048 167
Ordinære avskrivninger	15 646 713	13 272 836
Endringer i fond uten resultateffekt	32 995	18 408
Endring i varelager	242 502	-124 314
Endring i forskuddsbetalte kostnader	17 917 645	-28 238 831
Endring i kortsiktige fordringer	-5 860 886	-15 751 327
Endring i kortsiktige plasseringer	1 369 287	1 791 944
Endring avsetninger etc.	1 280 661	-2 641 966
Endring i kortsiktig gjeld	<u>31 753 860</u>	<u>56 795 869</u>
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	<u>27 489 294</u>	<u>21 074 452</u>
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Utbetalinger ved investeringer	<u>-18 512 000</u>	<u>-18 869 969</u>
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	<u>-18 512 000</u>	<u>-18 869 969</u>
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Endring langsiktig gjeld	-5 779 225	-2 686 861
Endring i utlån	<u>4 384 346</u>	<u>-9 000 000</u>
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	<u>-1 394 879</u>	<u>-11 686 861</u>
Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	7 582 415	-9 482 378
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.	<u>29 195 550</u>	<u>38 677 928</u>
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12.	<u>36 777 965</u>	<u>29 195 550</u>

Regnskapsutdrag diverse fond 2003

Fond	Fondets kapital 31.12.03	Utbetalt 2003	Disponible renter 1.1.04
Conrad Langaards Fond	500 000	42 000	37 776
Fearnleys Fond	300 000	28 000	22 856
Egebergs Fond	18 000	0	22 936
Gunnar Hansens Fond	431 000	0	207 667

Regnskap og balanse for Idrettens Studieforbund (1 000 kr)**Resultatregnskap**

Inntekter	Regnskap 2003	Regnskap 2002
Tilskudd NIF	23 043	27 926
Offentlige tilskudd	5 384	5 806
Salgsinntekter	103	99
Andre inntekter	15	6
Sum inntekter	28 545	33 837
Kostnader		
Tilskudd	10 371	15 677
Varekostnader	21	14
Personalkostnader	15 607	15 049
Andre driftskostnader	2 614	3 166
Sum kostnader	28 613	33 906
Driftsresultat	-68	-69
Netto finansposter	68	69
Resultat	0	0

Balanse pr 31.12.03

Eiendeler	2003	2002	Gjeld	2003	2002
Bank	637	466	Egenkapital	242	242
Kundefordringer	187	3 083	Årets resultat	0	0
Div. fordringer			Leverandører	435	3 040
Varelager	0	0	Avsetninger	147	267
Sum eiendeler	824	3 549	Sum gjeld/egenkap.	824	3 549

Tilskudd idrettskretser 2003

	Rammetilskudd ¹	Barn/ungdom og bredde	Utstyr anlegg ²	VO- midler ³	Aktivitet og driftstilskudd ³	Andre tilskudd ⁴	Sum 2003
Østfold	1 264 999	50 000		128 570	200 000	410 000	2 053 569
Akershus	1 750 235	10 000	21 900	171 920	301 700	1 035 000	3 290 755
Oslo	1 849 769		3 150	204 190	247 120	3 310 000	5 614 229
Hedmark	1 428 289	50 000	1 800	133 990	327 140	10 000	1 951 219
Oppland	1 825 170			80 700	252 110	224 000	2 381 980
Buskerud	1 397 669	10 000	2 850	176 200	237 220	785 000	2 608 939
Vestfold	1 177 986		3 600	293 310	159 880	315 000	1 949 776
Telemark	1 184 870			189 890	220 600	10 000	1 605 360
Aust-Agder	1 030 665		40 950	77 450	173 180	10 000	1 332 245
Vest-Agder	1 143 066	322 500		212 440	271 760	940 000	2 889 766
Rogaland	1 494 309		3 900	179 570	254 280	400 000	2 332 059
Hordaland	1 841 695	200 000		288 350	296 880	1 910 000	4 536 925
Sogn og Fjordane	1 251 952		7 950	314 250	384 950	10 000	1 969 102
Møre og Romsdal	1 537 263		43 950	221 270	272 460	10 000	2 084 943
Sør-Trøndelag	1 448 235	50 000	6 600	121 510	297 720	660 000	2 584 065
Nord-Trøndelag	1 279 544		8 700	199 540	378 210	510 000	2 375 994
Nordland	1 803 808	225 000	2 850	222 340	664 360	70 726	2 989 084
Troms	1 307 870		1 800	155 490	264 190	674 000	2 403 350
Finnmark	1 489 364			54 530	285 740	10 000	1 839 634
Sum	27 506 758	917 500	150 000	3 425 510	5 489 500	11 303 726	48 792 994

¹Rammetilskuddet til Oppland inneholder kr 500 000 i tilskudd adm.bygg.

² Midlene er fordelt til kretser, men til utstyr i barneidrettsskoler.

³VO-midler og aktivitetstilskudd har gått direkte fra Idrettens Studieforbund og til Idrettens Studieforbund i hver enkelt krets. Ubenyttede midler er ikke trukket fra aktivitetsmidlene.

⁴ Andre tilskudd inneholder Helse/rehabilitering (kr 1,99 mill), Storbyprosjekt (kr 8,35 mill), årets idrettskommune og tilskudd regionale kompetansesentre (kr 0,69 mill).

Tilskudd særforbund 2003

	Ramme-tilskudd	Kompetanse-heving	Barn og ungdomssatsing	VO-tilskudd ¹	Regiontilskudd	Tilskudd fra Olvmoistoppen ²	Utstyr anlegg ³	Andre tilskudd ⁴	Sum 2003
Ake- og Bob	273 385	30 597	60 000			10 000	11 330		385 312
Am. fotball	141 255	15 809	60 000	960			7 930		225 954
Badminton	1 142 877	127 911	250 000	11 400	200 000	75 000	70 000		1 877 188
Bandy	2 402 051	268 836	500 000		400 000	15 000	192 542	140 000	3 918 429
Basketball	1 513 401	169 378	465 000	3 200	300 000		38 882		2 489 861
Bedrift og mosjon	4 916 725	550 275	140 000	36 160	1 900 000			800 000	8 343 160
Biljard	891 334	99 758	150 000	1 360		50 000	100 416		1 292 868
Bøke	936 157	104 775			100 000		40 000		1 180 932
Bordtennis	1 164 460	130 326	550 000		200 000	360 000	207 520	275 000	2 887 306
Bowling	873 185	97 727	50 000		200 000	108 000	15 264		1 344 176
Bryte	1 077 598	120 605				1 108 000	163 000		2 469 203
Bueskytter	860 107	96 264	200 000		200 000	150 000	78 427	150 000	1 734 798
Casting	676 300	75 691	80 000			50 000			881 991
Carling	755 793	84 589	50 000			1 450 000	10 000		2 350 382
Cykle	1 504 297	168 361	80 000	3 750	300 000	1 300 000	52 200		3 408 608
Danse	2 578 973	288 637	500 000		100 000	25 000	17 365		3 509 975
Dykke	1 127 344	126 172	245 000		200 000		120 000		1 818 516
Fekte	373 869	41 843	88 000			50 000			553 712
Folkesport								100 000	100 000
Fotball	5 449 745	609 932	3 000 000	33 900	1 900 000	1 745 000	400 000	1 650 000	14 788 577
Friidrett	2 612 696	292 412	675 000		1 300 000	950 000	142 716	40 000	6 012 824
Frisbee	105 955	11 858	50 000						167 813
Funksjonshemmedes	6 576 018	735 982	350 000	3 840	400 000	891 503	95 610	8 070 000	17 122 953
Gang- og mosjon	1 879 500	210 353	480 000		1 100 000	300 000	5 330		3 975 183
Golf	2 049 480	229 377	400 000	26 440	300 000		88 834		3 094 131
Gymnastikk og Turn	2 793 433	312 638	960 000	11 520	800 000		250 000		5 127 591
Hundekjører	936 872	104 854	150 000		100 000	75 000	13 000		1 379 726
Håndball	3 394 455	379 904	1 000 000		1 400 000	2 500 000	170 000	330 000	9 174 359
Ishockey	1 408 646	157 656	490 000	26 140	100 000		10 830		2 193 272
Judo	996 748	111 555		960	100 000	50 000	157 506		1 416 769
Kampsport	3 200 725	358 223	750 000		500 000	1 080 000	156 258	24 919	6 070 125
Kickboksing	864 980	96 808		2 400		265 000	171 480		1 400 668
Klatring	976 770	109 322	310 000	10 880	100 000		149 000	176 000	1 831 972
Luftsport	1 863 233	208 531	200 000	313 920	400 000	100 000	125 029		3 210 713
Motorsport	2 903 067	324 910	400 000		400 000	100 000	151 672	40 000	4 319 649
Orientering	2 218 795	248 326	680 000		800 000	1 250 000	159 479	20 000	5 376 600
Padle	1 258 213	140 818	291 000		100 000	2 231 162	59 255	40 000	4 120 448
Ro	1 007 430	112 751	350 000			1 808 000	242 615	40 000	3 560 796
Rugby	105 955	11 858	80 000	15 360			15 000		228 173
Rytter	1 970 350	220 520	190 000	13 640	500 000		100 000	50 000	3 044 510
Seil	1 978 926	221 481	405 000		200 000	1 910 000	16 667		4 732 074
Ski	3 682 500	412 142	1 700 000	14 080	1 900 000	4 171 500	176 500	690 000	12 746 722
Skiskytter	1 205 596	134 930	500 000	1 040	200 000	1 283 000	190 510	960 000	4 475 076
Skytter	2 024 301	226 560	125 000		1 000 000	1 725 000	156 028	82 000	5 338 889
Skøyte	1 235 011	138 223	375 000		200 000	1 075 000	195 000	185 000	3 403 234
Snowboard	1 028 304	115 087	310 000	10 200	100 000	833 000	63 412		2 460 003
Soft- og Baseball	420 600	47 073	90 000				5 000		562 673
Squash	650 187	72 768	60 000						782 955
Studentidrett	930 823	104 177	100 000		100 000				1 235 000
Styrkeløft	911 891	102 060	101 000	7 000	100 000		40 133		1 262 084
Svømme	2 086 145	233 479	750 000	5 520	400 000	800 000	100 775		4 375 919
Tennis	1 555 357	174 074	200 000	3 180	200 000	750 000	9 000	40 000	2 931 611
Triathlon	186 226	20 844	25 000			5 000			237 070
Vannski	586 142	65 600	100 000	1 600		50 000	5 000		808 342
Vektløfter	809 134	90 558	90 000	960			31 200		1 021 852
Volleyball	2 276 680	254 802	795 000	5 520	700 000	1 193 241	62 285		5 287 528
SUM	89 350 000	10 000 000	20 000 000	564 930	19 500 000	31 892 406	4 840 000	13 902 919	190 050 255

¹ VO-tilskuddet er utbetalt av Idrettens Studieforbund

² Inkluderer direkte støtte til prosjekter og stipendier til utøvere. Tallene inkluderer ikke FoU-prosjekter, tjenester fra Toppidrettssenteret, og ressurs-/kompetansepensjoner.

³ Midlene er fordelt via særforbund, men til utstyr i klubber.

⁴ Andre tilskudd inneholder Paralympics (kr 2,25 mill), Idrett-Eldre (kr 0,8 mill), Integrering (ca kr 7 mill), direkte tilskudd til internasjonal representasjon (kr 0,35 mill), tilskudd helse og rehabilitering (kr 0,82 mill) samt diverse andre tilskudd.

Medlemskapsstatistikk

Kretsene	Antall klubber	Menn					Kvinner					Totalt		
		0-5	6-12	13-19	20-25	26-30	0-5	6-12	13-19	20-25	26-30	Menn	Kvinner	Sum
IK01 Østfold Idrettskrets	381	1135	6558	4994	1647	11268	987	10345	8374	3546	28360	25602	51612	77214
BKA0 Østfold mosjons- og bedriftsidrettskrets	356	7	25	25	256	3412	27	26	81	699	8831	3725	9664	13389
IK02 Akershus Idrettskrets	677	2859	19120	14536	3869	28699	2912	28644	22754	7716	54275	69083	116301	185384
IBK00 Akershus Bedriftsidrettskrets	411	10	20	20	650	13139	18	13	68	1438	18061	9839	19598	29437
K03 Oslo Idrettskrets	612	2658	13195	10517	5719	35400	3016	21854	18114	9272	73334	67489	125590	193079
IBK00 Oslo Bedriftsidrettskrets	746	76	74	162	1826	25378	376	389	290	2587	44048	27516	47690	75206
K04 Hedmark Idrettskrets	380	1355	7225	4932	1798	10045	1354	9821	7163	3677	19813	25355	41828	67183
IBK00 Hedmark mosjons- og bedriftsidrettskrets	263	35	9	15	71	2430	21	48	65	263	5294	2560	5691	8251
K05 Oppland Idrettskrets	417	1655	7015	5094	2199	12252	1640	9924	7330	3792	21425	28215	44111	72326
IBKE0 Oppland Bedriftsidrettskrets	150	0	0	8	364	3777	34	35	14	320	5350	4149	5753	9902
K06 Buskerud Idrettskrets	369	1389	7948	6440	2487	13790	1406	11356	10559	4482	28967	32054	56770	88824
IBKF0 Buskerud mosjons- og bedriftsidrettskrets	277	12	44	63	102	3178	13	71	104	536	7025	3399	7749	11148
K07 Vestfold Idrettskrets	285	1217	5532	4449	1563	10362	1150	8979	7095	3030	21237	23123	41491	64614
IBKG0 Vestfold mosjons- og bedriftsidrettskrets	152	0	0	9	347	3650	0	19	43	361	5272	4006	5695	9701
K08 Telemark Idrettskrets	296	971	5586	4159	1568	8386	954	7680	5978	2388	16155	20670	33155	53825
IBKH0 Telemark Bedriftsidrettskrets	148	266	0	92	126	1797	884	18	138	414	3742	2281	5196	7477
K09 Aust-Agder Idrettskrets	191	668	2959	2641	967	5475	778	4147	3890	1908	9321	12710	20044	32754
IBK10 Aust-Agder mosjons- og bedriftsidrettskrets	139	0	0	40	400	2850	2	0	23	711	3461	3290	4197	7487
K10 Vest-Agder Idrettskrets	272	923	5443	3900	1383	6504	770	8050	5309	2392	12871	18153	29392	47545
IBK10 Vest-Agder Bedriftsidrettskrets	260	24	23	34	346	4141	10	67	99	725	8100	4568	9001	13569
K11 Rogaland Idrettskrets	528	3449	15110	10547	3086	14874	2369	17946	13921	6005	30065	47066	70306	117372
IBKK0 Rogaland Mosjons og Bedriftsidrettskrets	371	43	53	16	566	5972	45	85	190	1738	15713	6650	17771	24421
K12 Hordaland Idrettskrets	689	3274	19485	13344	4805	18470	2722	25306	17820	8706	36860	59378	91414	150792
IBKL0 Hordaland mosjons og bedriftsidrettskrets	361	5	12	50	706	8474	13	40	100	1407	15193	9247	16753	26000
K14 Sogn og Fjordane Idrettskrets	192	954	4325	4266	1901	7837	1039	5097	4947	2306	11879	19283	25268	44551
IBKM0 Sogn og Fjordane Bedriftsidrettskrets	43	5	0	0	54	1929	5	0	0	99	2559	1988	2663	4651
K15 Møre og Romsdal Idrettskrets	470	1656	8351	7501	2763	13787	1526	11437	9833	4673	24246	34058	51715	85773
IBKO0 Møre og Romsdal Bedriftsidrettskrets	214	15	24	29	119	1455	24	39	87	413	4256	1642	4819	6461
K16 Sør-Trøndelag Idrettskrets	463	2258	10730	9650	5406	18206	2010	13927	12321	8650	31909	46250	68817	115067
IBKP0 Sør-Trøndelag Bedriftsidrettskrets	311	36	54	26	502	4885	15	160	209	1209	10412	5503	12005	17508
K17 Nord-Trøndelag Idrettskrets	285	1192	5411	5021	1851	9093	1268	6471	6406	2825	14071	22568	31041	53609
IBKQ0 Nord-Trøndelag mosjons- og bedriftsidrettskrets	34	5	9	9	87	2849	0	6	16	110	4905	2959	5037	7996
K18 Nordland Idrettskrets	478	1563	7637	5031	1571	9370	1507	9758	6729	2713	15402	25172	36109	61281
IBKS0 Nordland mosjons- og bedriftsidrettskrets	204	10	30	75	345	2448	15	88	90	688	4166	2908	5047	7955
K19 Troms Idrettskrets	355	1273	5362	3939	1694	6843	1169	7153	5587	2673	10686	19111	27268	46379
IBKU0 Troms mosjons- og bedriftsidrettskrets	154	18	19	6	276	1471	39	70	41	584	2471	1790	3205	4995
K20 Finnmark Idrettskrets	191	642	2488	1753	630	3681	655	3140	2360	1199	5430	9194	12784	21978
BKV0 Finnmark Bedriftsidrettskrets	55	0	15	10	50	405	0	28	18	73	805	480	924	1404
BKX0 Friskis&Svettis Norge	31	30	97	1647	1547	11803	16	18	114	204	1863	15124	2215	17339
Totalt registrert idrettskrets	7 531	31 091	159 480	122 714	46 907	2 443 42	29 232	22 1035	174 490	81 953	466 306	604 534	975 016	15 795 50
Totalt registrert bedriftsidrettskrets	4 780	597	508	2 336	8740	101 443	1 557	1 220	17 90	14 579	17 1527	11 3624	19 0673	30 4297
Totalt	12 311	31 688	159 988	125 050	55 647	345 785	30 789	222 255	178 280	96 532	637 833	718 158	1 165 689	1 883 847

Viktige fotnoter

Medlemskapsstatistikken ovenfor og aktivitetstall for særforbund på neste side er basert på rapporter for 2003 i Idrettsregistreringen i 2004. Statistikken er tatt ut i mars 2004. Rapporteringen blir bedre for hvert år. Vi regner med at rundt 97/98% av aktive idrettslag og grupper har rapportert. Med så mange idrettslag og grupper som rapporterer, vil selvsagt de oppgitte tallene ha en viss feilmargin.

Av disse grunnene er derfor heller ikke tallene år over år fullstendig sammenliknbare.

Idrettsforbundet har ikke personer som medlemmer, kun idrettslag og særforbund. Medlemskapsstatistikken viser summen av medlemmer i rapporterte idrettslag per 31.12.2003.

Personer med medlemskap i flere idrettslag vil derfor telle tilsvarende antall ganger.

